

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 40—	celo leto naprej K 45—
pol leta 20—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 10—	celo leto naprej K 50—
na mesec 3-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izkušnja vsak dan zvečer izvešči modela in prazniško.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parče in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnin vendar po nakazilu. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 36—	četrt leta 9—
pol leta 18—	na mesec 3—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 83

Petar Preradović.

(1818—1918).

Jugoslovanski pesnik je bil in avstrijski general. Pa nevaren se je zdel šele sedaj, sto let po svojem rojstvu, in njegovi proslavi prete policije... Slave mu ne morejo vzeti.

Njegovo pesniško delo pada v dobo od 1843—1871, v dobo, ko je Gajev ilirizem prehajal že v politiko in v oboroženo desno Jelačića, bana (1848), potem pa se ponavljal v Strossmayerjevem Jugoslovanstvu; v dobo, ko se je predmrtni absolutizem omajal v italijanski in ogrski revoluciji, a oživel iznova v Bachovi reakciji, dokler se ni vsled izgubljenih vojn v Avstriji začelo ustavnije življenje končno v dobo, ko je Prešeren umiral in Jenko vstajal (»Slovenski dan«, »Naprej«).

Slovenci so takrat imeli nekaj Preradovićevih pesmi v Razlagovi »Pesmarici« (1863, 1872), a naš čas zahteva, da se splošne seznanimo s pesnikom, ki je pred 80 leti zaklical: »Zora puca, bit će dana«.

Petar Preradović se je narodil 19. marca 1818 v Grabrovici, vasi današnje belovarske županije na Hrvaškem, kot sin pravoslavnega oficirja-graničarja. Leta 1830 je prišel v vojno akademijo v Dunajskem Novem mestu. Ker so se v to akademijo sprejemali le katoliki, je prestopil k katolicizmu. Sredi čisto nemške okolice se je mladi graničar povsem ponesel ter uspešno zlagal pesmi v nemškem jeziku. Na Slovanstvo ga je na zavodu mogla opozarjati edino češčina, ki se je oblatno poučevala. Po končani akademiji je bil kot poročnik uvrščen v Gyulayev regiment v Milani v Italiji. Na potu v Milan je prišel v Zagreb in tam čul nekaj o Gajevem ilirskem gibanju, toda to na njegovega pomembnega duha ni nič delovalo; svoj materinski jezik je skoro popolnoma pozabil. V Milani je sicer našel nekoliko oficirjev — sonarodnikov, a vsi so živeli v vojaško-nemškem duhu ter je Preradović pesnil še dalje nemški. Leta 1840, pa je prišel k regimentu oficir ogrske garde Ivan Kukuljević, zaveden ilirec, in ta je Preradovića v razgovorih o stari dubrovniški književnosti in o jugoslovanskih narodnih pesmih pripravil do tega, da se je polagoma začel baviti z narodnim jezikom. Na to pa je bil polk premeščen v Zader v Dalmacijo. Potujoč tja, se je v Benetkah (1843) Preradović seznanil s krožkom zavednih jugoslovanskih oficirjev, zlasti z ognjevitim Kotoranom Spirom Dimitrovičem. Nekako za stavo sta se Dimitrovič in Preradović ob-

vezala, da si pošljeta pozdrav in odzdrav v verzih, zloženih v narodnem jeziku. In tako je bil pod milim nebom italijanskim Preradović vrnjen svoji jugoslovanski materi. Prav takrat se je v Zader pripravil list »Zora Dalmatinska« in za nje prvo številko (1844) je Preradović zložil znano pesem: »Zora puca, bit će dana«. Že dve leti na to je izdal prvo zbirko pesmi: »Prvence« (1846), a baš takrat je bil — da bi se prepričala njegova ženitev v Zader — premeščen v Pešto; posrečilo se mu je pa v kratkem priti nazaj v Zader. Vračajoč se iz Pešte v Zader, se je v Zagrebu osebno seznanil s Stankom Vrazom, ki ga je uvedel v vse znamenitejši narodne rodbe takratnega Zagreba. Med tem so se pokazali znaki italijanske revolucije in Preradovićev polk je moral v Italijo, kjer se je udeležil bojev s Piemontezii. (O Preradoviću se je takrat po časopisih raznesla vest, da je padel.) Leta 1849. je bil dodeljen vojnemu odseku banskega sveta v Zagrebu, kjer je leta 1851 postal Jelačićev adjutant. Istega leta je izdal »Nove pjesme«. V desetletju reakcije Bachovega absolutizma so Preradovića pošiljali po raznih krajih (Kremona, Verona, Pancevo in Kovinji ob Donavi, na Erdeljskem, Dunaj, Glini), dokler ni končno leta 1857. prišel k generalnemu štabu na Dunaj. Kot polkovnik se je leta 1859. udeležil italijanske vojne. Po tej vojni je služboval tri leta v Tamišvaru, leta 1865. v Veroni, 1866 v Arađu, a potem do smrti na Dunaju. Umrl je 18. avgusta 1872. Leta 1879. so ga prepeljali v Zagreb, kjer počiva sedaj na Mirogoju.

Preradovićevo pesniško delo se po času in značaju deli v dve jasno ločljivi dobi. Prva doba obsega čas od 1843 do 1852 (to je zadnja doba ilirizma), druga pa čas od 1860 do 1872 (to je doba Strossmayerjevega Jugoslovanstva). V prvi dobi zre pesnik jutranjo zoro slovanstvo, sinovi slovanstvih mater se vračajo iz tujine, deda izročajo vnkum nove javorove gusle, slovanstvi bratje si segajo v roke in Vila Slovanska vidi lepšo slovanstvo bodočnost. V tej dobi nam z njegovih strun zvone čisto zvoki, ki jih poznamo že iz slovenskih poezij. Preradović je takrat svoje prvence posvečeval »krasnim domorodkam«, posebe svojci Pavici, ki mu iz nje izvira vsaka njegova misel (kakor Prešernu iz Julije); ni se nadejal Petrarkove slave, ali Pavicin spomin bo večni. Miril je svoje srce, ki je sililo v svet, kakor misel Prešernove Nune. »Ljuba« in domovina sta se mu družili in mešali kakor Prešernu in Jenku. Prevel je »Lenoro« kakor Prešeren. — V svoji drugi dobi je Preradović zapustil

stališče popularnega buditelja naroda ter je prešel v visoke sfere nacionalnega filozofa. Tako-le filozofira: Vse na svetu se izpreminja, a izpreminja se v smislu napredka. Človeštvo se popolnjuje. Najvišja stopnja popolnosti je ljubezen; ljubav je najvišji princip sveta, ustvarjajoča sila, ki je dala prvima človekoma življenje (»Prvi ljudje« 1862); a na to vzvišeno stopnjo se pospe človeštvo šele s slovanstvom dnev (»Zvanje Slavjanstvo« 1860, »Slavjanstvo« 1865), s Slovanstvom, ki bo v svoji raznolikosti in v svoji slogi pravi vzor plemenitega človečanstva ter na zemlji odpiralo nebesa. Drugim narodom je božja roka dala enemu ostroumnost, drugemu jakost ali nežnost, a slovanstvom je vrhu tega dala še ljubezen, češ, največji je ta narod in najčistji, zato naj ji bo čuvár. To je bilo njegovo prepričanje, ki ga je razkrival tudi v prijateljski korespondenci: »Za seme naše sreče ni tuje polje. Kot posebno velik narod moramo proti svrhi človečanstva udariti po posebni poti, ki si jo sami utremo... Bojim se vsakega sistema kakor vraga; dosti sem se po sistemih mučil v nemških šolah; notranje življenje slovanstvo je bliže prirodi, zato Slovan najgloblje čuti strašno okrutnost sistemov.« Ni pa pri tem Preradović prezrl, da faktično slovanstvo življenje kaže težke grehe in črne madeže, a tega so krivi tuji vplivi, slovanstvo jedro je zdravo.

Če se je pesnik v prvi svoji dobi vdajal slovanstvom čustvom, pa je v drugi o Slovanstvu uveljavil in si pri tem ustvaril ideologijo, ki na eni strani spominja ruskih slovanofilov, na drugi pa poljskih mesijanistov (Mickievič, Krasinski itd.). Poljaki so videli v katoliški Poljski bodočo rešiteljico človeštva, Rusi pa v pravoslavni Rusiji, a Preradović se je dvignil nad konfesijo ter išče zvanje Slovanstva v občečloveški ljubezni. Slovanstvi svet, to »veliko, silno, preslavno, vsemožno Slovanstvo«, je kot celoto postavil proti trilemu in gnilemu zapadu, ki je dogospodaril. Ali pa je pri tem bistvo Slovanstva videl bolj v Poljaki ali Rusiji, ni prav jasno. Zdi se, da se z Rusko ni mnogo bavil, — morda je tičal v mislih, kakor jih je izražal Palacky leta 1848. — pač pa s poljsko kulturo, zlasti s Krasinskim, čigar značilno pesem »Resurrecturist« je prevedel v hrvaščino. Državopolitična veličina ruska ni mogla posebnega vpliva imeti na moža, ki je Slovanstvo iskal ne v vnanji moči, marveč v ljubezni. Njegova drama »Kraljevič Marko« je zložena kakor po navodilih, ki jih je dal Poljak Mickievič za slovanstvom dramo sploh. Slovanstvi dramatik naj kliče iz grobov like junakov in svetnikov!

Med obema glavnima dobama Preradovićevega razvoja leži desetletje 1852—1860, torej čas Bachovega absolutizma, ki je Hrvaško, rešiteljico Avstrije iz leta 1848., preplaval z »Bachovi-mi huzari«, jo poplaval z germanizacijo in daval vsak tudi literarni svobodni pokret. Preradović je že takrat, ko se je v Zader začel baviti z »Zoro«, čutil na sebi verige svojega stanu (Policija je nadzirala tiskarno lista, ki ga je on urejal.), še bolj pa pozneje, ko so Bachovci očitali častniku, da s pesmimi zamamlja mladež; s trpkostjo v srcu je gledal huzarske politične orgije, ki so bana Jelačića gnale v obup, in čemer postal se mu je zdel, »za plačo prelivati kri«. V alegorijah je pokazal, kako stari lisjak knez Orlovič snubi »našo Anko«, konstatiral, da naš narod »krvavo lije uvijek za druge«, potem pa je umolknil ter se umaknil v carstvo duhov. Z vsi ozbiljnostjo se je vdal naukom »novega solnca«, spiritizma, verjel, da se človeška duša večkrat rodi na svet, a vselej popolnejša, zlasti pa je verjel v spiritistično etiko, ki uči možnost popolnjenja. Spiritizem je pesnika, prvotno pravoslavnega, a potem iz vnanjih vzrokov pokatoličenega, še bolj oddaljil od konkretnih veroizpovedani — jezuita je ostro obsodil v pesmi »Dubrovniku« — ter ga potrdil v splošno-kršćanskim pojmih**), obenem pa položil temelj tisti mesianistični umetnosti, ki znači zadnjo dobo njegovega življenja in ki jo je Mickievič označil s trditvijo, da je umetnost neka vrsta klicanja duhov in občečloveškega svetla.

Za pravoslavno - katoliškega kristjana, za pesnika široke slovanstve misli in vzvišene slovanstve filozofije je bil seveda srbsko - hrvaški spor nespa-metna ničnost. Castitelj Jelačića bana, ki ga je ustoličil pravoslavni patriarh Rajačić, in Jugoslovana Strossmayerja, je pisal 1863: »Ja se još jednoj stranci nadam, koja će se sklopiti na slozi i bratinstvu Srba i Hrvata i svakoga budalono proglasiti, koji medju njima razlike traže; toj ću se stranci i ja pripri-

*) V refleksiji epski pesnitvi »Prvi ljudi« ne pozna izvirnega greha. V smislu narodne pripovedke, ki jo je priobčil Trdina v »Nevenu« 1857, mu Adam postane iz kaplje, ki pada angelu iz kupe življenja, Eva pa iz kaplje, ki kane iz iste kupe, a v Adamovo biserno solzo.

sati; ta jedina pred Bogom je pravedna, a sve druge to su ili glupost mnogih ili oholost pojedinih.« Srb in Hrvat sta si »dva brata ali dva bedaka.« Na Balkanu vidi »Ararat svoj«, kjer se bo rešila Noetova barka; s Kosovega polja kliče pesnik jugoslovanski deč, da naj bo enega duha, ko pa moli enega Boga in z enim glasom poje Slavo. Iz Bosne pride buditelj Kraljevića Marka.

Preradović ni niti anakreontik s poskočnicami in »okroglimi« niti byronist, kakor so bili Puškin, Máchia in Prešeren, ki so trpeli v glavnem od nasprotja med individuum in celoto, tudi ne erotik, ki ga razpaljuje žar ljubezni, marveč spočetka upov poln ilirec, pozneje pa mislec o bistvu in bodočnosti Slovanstva in o bistvu človeškega življenja vobče. Pozitivnost njegovih idealov jemlje njegovi poeziji tisto razdružujočo noto, ki jo imajo pesnitve disharmonij, a ji daje vse znake vzvišenosti.

Bila mu je lepa knjiga v glavnem orodje če ne tendence, vsaj ideje. Vsekakor ga smemo imenovati, kakor se je imenoval Stritar, po dobi mlajši od njega, — svečenika ob oltarju ideala.

Radi citiramo njegove verze, kakor: »Zora puca, bit će dana«; — »svaka zvijezda svojim svetlom slijeva, svaka ptica svojim glasom pijeva«; — tudji (jezik) poštu, a svojim se diči; — »rod samo, koji si mrtve štije, na prošasti budućnost si snuje«, a pomni-mo tudi besede, ki jih je po težkih nacionalnih prevarah napisal ob spomeniku Jelačića bana: »Naše pravo bo zopet vstalo. Večkrat si moreta slediti pogreb in vstajenje in morejo se menjati listi naše usode, ali končno nam mora priti po ljudih, kar nam po Bogu gre.« Preradović je videl dobo, ko nam bo »dorasli narodni duh svobodno krlil kakor sivi sokol po domačem zraku, ko se naše vile domačice ne bodo več skrivale ponoči. skrbno krljoč gusle pod plaščem, ampak po belem dnevu hodile k rodu v posete in po potih glasno pele, da bo grmela gora in nebo.«

Sanje Preradovićeve ne bodo sanje, če vsi vanje verjamemo. Njemu je Vila še 1845 rekla: Sanje ne varajo, če jih vsa srca smatrajo za istino. In njegov buditelj kraljevića Marka zatrjuje: Ni, duša, to sanjarjenje, kar celemu narodu bije v srčih skozi stoletja — vstal bo Marko, ki o njem poje vsako dete, »kad se složi braća jednokrvna i ne bude više izdajica«.

Z neizmernim trpljenjem in na križ pribiti pripravljamo Slovani Preradovićevo dobo, ko topov več ne bo. Seveda

LISTEK.

„Uradovanje“.

Tragikomeden prizor v obeh deželih jezikov in povrh še v pokvarjeni slovenščini, posnet sicer po življenju, toda v naših demokratskih časih pač nemogoč.

OSEBE:

Kmečki fant, ki mora na fronto, 26 let star.

Okrajni komisar, domač nemškutar, vzrastel med Slovenci, ki pa vendar lomi slovenščino le za silo in še to skozi nos. Ni hudoben, ne pogumen, pač pa neumen na oni neozdravljivi način, ki ne pozna nobene lastne kritike in daje prepričanje o lastni velikanski važnosti. Ne poprime pa, če tudi bi ga ščipal z razbeljenimi kleščami, za nobeno delo, ako nima pri roki starega vzorca, takozvanega »šimelina«, ker se boji, da bi sicer ne bil »krite« glede odgovornosti.

Zupnik z dežele.

Okrajni glavar, Nemec, zna slovensko par uradnih fraz za stranke in komiste, dalje »toper tan«, »breglet hutič« in »blat«. Pust, redkobeseden človek brez vidnih zanimanj in pasij. Tudi urad, katerega je bolj »vodil«, ga ne zanima prav nič.

Bas za vrati predsober: pripada zašanonanemu staremu oficijantu, bivšemu orožniku, ki za velikansko pisarno mizo dela vse to, kar mu gospodje namečejo, hruli dohajajoče kmete, kašlja, pljuje in kadil smrdljiv tobak iz pipe s sliko očka Radeckega.

Kraj: Komisarjeva, deloma tudi glavareva uradna pisarna. Čas: za bosanske okupacije, torej pred 40 leti. — Najprvo dopoldne, potem popoldne istega dne.

I. (Dopoldne.)

Komisar (piše, piše, piše).

Fant: Prosim gospod —

Komisar (piše, piše, piše, piše — čez 5 minut): Kaj hočete?

Fant: Prosim gospod, mudi se mi z ženitvijo in prosim za spregled vseh treh oklicev. Stempeljine in svoje popirje imam soboj.

Komisar (po daljšem fiksanju ključavnice dohodnih vrat, silno presenečen): Oklicev? Kaj je to, oklicev? Al oklicev s kancelarja? — Vi zmotite, morate hoditi h gospod fajmošter. (Hoče naprej pisati.)

Fant: Prosim, ravno gospod fajm — gospod zupnik so mi dejali, da moram najprve na »pecirku« dobiti, potem bodo že naprej vredili, da se lahko jutri poročim.

Komisar: To ni nič, to čist falén, le hodite spet h gospod zupnik. (Sam zase: Herrgott, muss gerade der Konzeptspraktikant auf Urlaub sein!)

Fant: Ampak gospod! Zupnik bodo že vedeli! Lepo jih prosim, naj mi dajo ta »cegele«. Vidijo. Pojutranjem zjutraj moram v kašarno, potem pa naravnost v Bosno na vojsko. Lepo jih prosim, kakor se Boga prosi! Vse je pripravljeno za »ofcet«, no — in otroka imava z dekletom. Sai sva se zmiraj hotela vzeti, pa dozdaj se ni mudilo. Zda na (glas mu zastaja in briše si solze) — ali vem, če pridem še kdaj nazaj —

Komisar: Vidite, taki ste. Ste imeli dosti čas, zdaj se pa sami štrafate za

vaš — za vaš (ne najde slovenskega izraza) —

Fant: Prosim, naš oče doslej niso hoteli nič vedeti; pa tudi nismo mislili, da bom tako kmalu notri klican. Gospod, lepo jih prosim —!

Komisar (z vsi činovniško svečanostjo): Na morem pomagat. Hodite h fajmošter nazaj, naj napravijo h nam ena pitšifra in če bo še dons, bomo do jutri popolne morbet mogli erledigat. Adijo! (Vzame ključ od stranišča in izgine.)

Fant (globoko vzdihne, mečka klubuk, si še enkrat obriše solze ter se prav počasi okrene nazaj).

II.

Komisar (se vrača: drži kljuko vrat in moli glavo venkaj v predsobo): Wie meinen Sie?

Bas v predsobi: Wir haben sogar Formularien dafür.

Komisar (preplašen): Warum haben Sie — (si premisli: predstojniško): Weiss ich selbst. Ich muss aber vor allem das Gesuch haben.

Bas v predsobi (zase): Eno figo več, te preveč poznam. (Na glas, hudobno): Und dann wirds der Herr Doktor, der morgen wieder da ist, schon treffen.

Komisar: Halten Sie s Maul, Sie — Bas v predsobi: Pardon, ich meinte nur, weil der junge Herr Doktor selber a krainerischer Paurnersohn ist und mit die Paurnersleit so gut auskommt (sledi kašljanje in pljuvanje ter cmokanje s pipo).

Komisar (zalutputne vrata, skozi katere sili tobačni dim): So ein frecher Zertifikatist!

III. (Popoldne.)

Komisar: (si slini cigareto): Herrein! Zupnik (zasoplen): Doberdan, gospod komisar! — Zjutraj sem poslal nekega fanta k Vam iz naše fare — radi spregleda oklicev. — Prosim, zakaj pravzaprav mu niste vstregli?

Komisar (je vstal, rdeč kakor kuhinjski rak): Ja — ich bitte — prosim, gospod fajmošter, koko nej kar toko nardim — to more bit vender en gesuch in pol more dobit postenkommando zur Relationierung, če ni kaken Eheimdermis —

Zupnik (se prime za glavo): Ampak, gospod komisar! Koliko ste že takih spregledov izdali. In za one, ki gredo zdaj v vojsko, tudi že nekaj. Pa še ni bilo nikoli nobenih komedij. Zakaj pa zdaj naenkrat?

Komisar (po kratkem notranjem boju, zaupno): Ja, veste, gospod fajmošter, das macht immer der je-weilige jüngste Konzeptsbeamte und der ist heute nicht da. Al mi morte povedat tista postava al en erlass čez to? Das ist doch sonst eine kirchliche Angelegenheit —

Zupnik (ga je čedalje bolj debelo gledal): I seveda, je postava o tem; vsaj odkar sem zupnik, je bilo vedno tako, da je glavartvo izdalo spregled, potem pa še knezoškofski ordinarijat — včasih tudi narobe.

Komisar: Od kdaj pa je ta postava? Zupnik: Tega pa zdajle pač ne morem povedati — Komisar (hitro): Sehen Sie, Sie behaupten etwas bloss, und ich soll mich exponieren — in, pravte, včasih ordinarijat pred nardi — also eine ganz sonderbare, ganz unklare Sache und ich — Zupnik (porogljivo): Nisem prišel za to, da bi jaz Vas postavil učil, te morate poznati sami! Sploh, ta ženin ima že dovolilo od ordinarijata. In ljudi v fari menda tudi poznam; če bi bilo kaj zadržka, bi ga prav gotovo ne poročil. Vaše dovolilo je zgolj formalnost v tem slučaju, torej prosim —!

Komisar (gleda zmeden po polici, kjer stoje vezani državni zakoniki; nato bliskoma pri vratih v predsobo): Sie, Offiziant, wo haben wir diese Formularien?

Bas iz predsobe: V ta drugem le-tem spodnjem ladelec od gospod doktorjevega šrajbiša bodo morda — da sind verschiedene Drucksorten; ist aber abgesperrt. Je rekel, da akte je vse izdelal, kakšna je pa njegova miza znotri, pa nikogar nič ne briga und hat alle Laden mit Schlüssel abgesperrt.

Komisar (si oddahne): Also, gospod fajmošter, zdej sami vidite, de dons ni mogoče. Juter pride gospod praktikant nazaj. Bitte um ein entsprechendes Gesuch —

Zupnik (energično): Prišel zdajle nalašč k Vam radi te st

Njegov buditelj Kraljeviča Marka uča, naj narod ob svoji grudi goji vse plemenite kralje slovenske narave, a v silo je ipak prisiljen, proti turškim zastopnikom sistemov in tehnike zgrabiti sa — Markovo sablo.

Narodni tabor v Žalcu.

Žalec, 17. marca.

Od dob velikih narodnih taborov ni videl Slovenski Stajer shoda, kakršen je bil današnji. Ko je leta 1868. narod na svojem taboru v Žalcu manifestiral za združeno Slovenijo, ni slutil, da se bodo čez 50 let zbrali sinovi, vnuki in pravnuki, žene in hčerke potomcev, da v svetem navdušenju in s trdnjo voljo zahtevajo svoje ujedinjenje s Hrvati in Srbi v lastni neodvisni državi. Kar je bilo pred 50. leti le plaho upanje, to je danes prevzemalo množico kot trdna, neomajna vera in volja. L. 1868. je narod zbran na žalskem taboru upal, da pride doba vstajanja, da pride doba, ko mu bo mogoče živeti in se razvijati. Danes so tisoči zborovalcev pričali, da narod vé, da je napočil veliki čas njegove svobode, da je odločen si to svobodo izvojevati za vsako ceno, in da se ne straši nobene žrtve, s katero bi moral poplačati svojo neodvisnost in svojo samostojnost. Tisoči, ki so danes pritrjevali govornikom in prisegali zvestobo v boju za narodno odrešenje, so armada, ki se je prostovoljno postavila v boj v prepričanju, da gre sedaj na življenje in smrt pa zaeno v globokem upanju, da bo življenje triumfalno nad smrtjo. »Pred 50. leti« — je zaključil predsednik današnjega tabora žalski župan Fran Roblek v svojem otvoritvenem govoru — »pred 50. leti so veselo pokali topiči na našem taboru, danes grme topovi svetovne vojne in kličejo: Jugoslavija vstani!« In ko je zaključil svoje besede s klicem: »Sedaj ali nikoli!« je val močnejše duševne sile prešinil množico, obrazli so se napeli, oči so se iskrale in bilo je, kakor da je železna volja prešinila vse te tisoče, ki so burno ponavljali: »Sedaj ali nikoli!«

Daleč nad 7000 jih je prišlo. Z vlakom, na voze in peš so se zbrali kmetje in delavci, obrtniki in inteligenca iz cele Savinjske doline. Doli izpod visoke Ojstrice so prihiteli stari možje, vrle kmetice in kmečke mladenke, pripeljali so se gostje iz Posavja, videli smo Bizeljane, Brežičane in Trbovličane, Dravsko dolino je poslala svoje zastopnike in iz današnje tužnega, a kmalu osvobodjenega Korotana je prihitela v sredo svojih bratov četa vrlih mož. V opoldanskih urah je vladalo v Žalcu, ki je bil ves okičen v slovenskih trobojnicah, živahno življenje in vrvenje. Po veliki cesti so prihajali vozovi, okrašeni s prvimi pomladanskim zelenjem in cvetjem ter s trobojnicami našega trojednega naroda in narodna pesem se je oglašala na vseh koncih. Opoldanska vlaka sta pripeljala iz Celja in okolice ter iz goranske Savinjske doline nove trume. Ogromna dvorana žalske hmeljarne, v katero gre 3000 ljudi, je bila že davno pred napovedano uro nabito polna. Zunanaj pa so oblegali poslopje vedno novi točci. Pokazalo se je, da se shod ne more vršiti v dvorani in župan Roblek, ki je na čelu posebnega odbora žalskih narodnjakov in narodnih žen vse priprave vzorno izvršil, je dal prenesti govorniški oder pod milo nebo.

Bil je prekrasen dan. Z vedrega neba je sijalo solnce na zbrani narod, katerega je pozdravil v imenu narodnega trga župan Fran Roblek. Burno so pozdravljali zborovalci oba priglajena glavna govornika načelnika Jugoslovenskega kluba dr. Antona Korošca in poslanca dr. Vladimirja Ravničarja. Navdušene ovacije so prirejali zastopnikoma hrvatskega in srbskega dela našega naroda poslancema Ivanu

Peršiču in dr. Srdjanu Budisavljeviću. Nepopisen je bil utis, ki so ga napravila izvajanja govornikov. Groze je trepetala množica, ko je slikal dr. Korošec trpljenje našega naroda v vojnem času, navdušenja so plamtele oči, ko je razvijal veliki načrt naše narodne bodočnosti. Vzhicheno so sledili zborovalci, ko je dr. Ravničar predložil sliko naših bojev za narodno svobodo in ko je zastopnik naprednega Slovenstva pozivljajal narod k slogi v boju za skupni veliki cilj ter nam stavil za vzor zgodovinsko akcijo slovenskega žentstva za naše ujedinjenje. »Zora puca bit ča dana« ta proroški klic velikega hrvatskega pesnika Preradovića, katerega stoletnico slavimo te dni, je napolnil vse, ki so prisostvovali današnjemu žalskemu narodnemu taboru, z globoko vero, da narod, ki tako odločno in s tako živo neomajno voljo stremi za ednim ciljem za svojim ujedinjenjem in za svojo državno samostojnostjo, ne more propasti. Resolucije so bile sprejete z velikim oduševljenjem.

Na koncu shoda se je odigral značilen in pomemben prizor. Slovenci iz Celja so bili prinesli mogočen lovorjenec s travki v barvah našega troimenega naroda ter ga med burnim klicanjem množice izročili načelniku Jugoslovenskega kluba. Dr. Korošec je venec sprejel, ter ga izročil županu Robleku, s prošnjo, da naj venec, ki ga je spletlo narodno navdušenje, prevzame on kot načelnik narodnega Žalca, pod katerega okriljem se je vršila današnja zgodovinska manifestacija našega ljudstva za narodno svobodo. Množice, ki so dobro razumele simboliko tega čina, so gromko pritrjevale, ko je župan Roblek sprejel venec iz rok voditelja jugoslovenske delegacije.

Dan se je nagibal h koncu, ko je predsednik zaključil shod. Iz tisoč grl je zaorila »Lepa naša domovina« in »Hej Slovani« in navdušena se je razhajala množica. Bil je to zgodovinski dan. Ljudstvo dolene slovenske Stajarske je izpregovorilo in jasno je moralo biti vsakomur, ki je gledal in opazoval te množice, da slovenski človek danes ne pozna nobenega strahu, nobene bojazni več v boju za veliko bodočnost naroda Slovencev. Hrvati in Srbi.

(Podrobneje poročilo o taboru smo morali odložiti za prihodnje številko. On. ured.)

Na taboru soglasno sprejete resolucije se glase tako — le:

RESOLUCIJE.

1. Na narodnem taboru v Žalcu dne 17. marca 1918 zbrani tisoči Slovencev in Slovenk, radostno pozdravljajo v svoji sredi zastopnike hrvatskega in srbskega dela našega naroda, izrekaio svoje prepričanje, da je življenje tega naroda zagotovljeno le v ujedinjenju Slovencev, Hrvatov in Srbov v lastni državi. Pozdravljamo vzorno z jugoslovensko deklaracijo 30. maja 1917 započeto delo Jugoslovenskega kluba ter odločno poudarjamo samoodločbo naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki hoče na svojem narodnem ozemlju tvoriti samostojno državo.

Zahtevamo, da se takoj prično pogajanja za splošen mir, ki more biti trajen in pravičen le na podlagi ideje narodne samoodločbe.

(Predlagal gosp. Šusterič.)

2. Odklanjamo vse neresne poskuse avstrijske vlade za malenkostnimi spremembami sedanjih ustave reševati jugoslovensko vprašanje kot notranjo zadevo avstrijske državne polovice. Poravnava med narodi je mogoča le v medsebojnem priznanju pravice samoodločbe in narodne državnosti.

(Predlagal gosp. A. Turnšek.)

3. Izrekamo popolno zaupanje Jugoslovenskemu klubu in njega načelniku dr. Ant. Korošču, zagotavljajoč ga, da ima v svoji borbi za jugoslovensko ujedi-

njenje za seboj ves narod. (Predlagal F. Sirca.)

Shod v Logatcu.

Dasi je bil shod v Dol. Logatcu sklican šele za čas po prihodu poštnega vlaka iz Ljubljane, je prišlo že ob ¼4. popoldne skupaj toliko ljudi, da so postali prostorni prostori gostilne pri Kramerju veliko premajhni za vse udeležence. Prišli niso le polnoštevilo domaćini, marveč tudi Vrhničani, Cerknjani, Postojnci in tudi iz Hotederske. Zborovalni prostori so ostali nabiti vztrajnih mož in žena, ko se je shod pričel in to v celoti temu, da je znašala železniška zamuda cele dve uri. Dokaz, kako velikansko zanimanje vlada po celi deželi za shode in za jugoslovensko stvar.

Shodu je predsedoval domačin g. Ivan Sichertl, ki je uvodoma poudarjal važnost zgodovinskega časa, v katerem živi danes jugoslovanski narod.

Deželni poslanec g. Adolf Ribnikar je slikal, kako so rastle državljanske in politične pravice ljudstva, odkar se je kmet otresel tlake in graščinske gospode. Na vzgled iz političnega življenja pred vojno, zlasti pa med vojno, je dokazoval, kako nujno potrebno je, da zadobe vso moč in veljavo demokratska načela. Trpljenje in muke Jugoslovancev, ki jih je prizadajala svetovna vojna ter nemška in madžarska uprava, že same na sebi zahtevajo ustanovitve jugoslovenske države. Z burnim pritrjevanjem so sledili poslušalci zanimivemu in živahnemu govoru. Sprejeta resolucija zahteva ustanovitev samostojne, neodvisne, na demokratskih načelih uravnane države Slovencev, Hrvatov in Srbov. Mir naj se sklene sporazumno med narodi in ne med vlada-mi in diplomati.

Ob velikanskem navdušenju je okoli 8. zaključil predsednik krasno uspešni shod.

Slovanska Inteligencija za samoodločbo naroda.

V Pragi, 12. marca (Zakasnelo.)

V dvorani »Meštanske besede« v Pragi se je zbralo v nedeljo nad 1000 zastopnikov češke, jugoslovenske in poljske inteligence, da bi manifestirali za neomejeno pravo samoodločbe narodov.

Predsedoval je dr. Kubiček. Kot zastopniki »Českega Svaza« so bili navzoči poslanci prof. Funk, dr. Soukup, dr. Viškovský in dr. Winter.

Ko je predsednik dr. Kubiček v navdušenem govoru pozdravil zastopnike jugoslovenske, zlasti pa poljske inteligence, je podal glavni referat o pravu narodne samoodločbe dr. Veverka.

V svojem govoru je preciziral nepotrjeno načelo narodne samoodločbe, pokazal na temelju mirovnih pogojev v Brestu Litovskem, kako se za princip narodne samoodločbe ponarediti v rokah Slovanom sovražne diplomacije ter proglasil, da mora biti glavna in temeljna zahteva češkega naroda ta, da ima o svoji usodi in o svoji bodočnosti edino in izključno pravico odločevati potem svojih zakonitih zastopnikov češki narod sam, v drugi vrsti pa mednarodna mirovna konferenca.

Zastopnik praških Jugoslovancev Palavicini se je pridružil izvajanjem dr. Veverkovim, naglašal skupnost in istovetnost narodnih in političnih ciljev češkega in jugoslovenskega naroda ter zagotavljal Čeha, da bodo Jugoslovani v bratski in nerazrušni slogi vztrajali v borbi za pravo, pravi-

VII.

(V komisarijevi sobi.)

Komisar (sede in vzame polo papirja): Prosim —

Župnik (tudi sede): Ah tako, tukaj krstna lista, ženitovanijska zglasnica in kolek za zapisnik.

Komisar (nemiren): Zapisnik? Ali nečete samo en dispens?

Župnik: Seveda; toda namesto pisane prošnje vendar ponavadi napravite zapisnik; saj mora menda o vsaki uradni stvari eksistirati poseben akt?

Komisar (malodušen): Jaja, naravno. (Bistroumno.): Ja, gospod fajmošter, alimate sploh kakšen vollmacht od žen in nevesta?

Župnik (vstane): Torej zbogom, zdaj grem pa res nad škofa in deželnega predsednika!

Komisar (ga potisne nazaj na stol proseče): Pardon, das war nur ordnungshalber gefragt. Den Sapisnik werde ich schon später machen. Prosim, pokažite še dispens od škofija (zase): Am besten gleich abschreiben.

Župnik: Nimam pri sebi.

Komisar (vabeče): Gospod fajmošter, prosim, da mi kar diktirali dispens —

Župnik (ironično prestrašen): Jaz? Oprostite! Prvič ne znam Vašega uradnega sloga, drugič nisem upravičen za Vas uradovati, in tretjič (razposajeno): sem plačan le za cerkvena opravila, ne za glavarstvena.

Komisar (začne pisati, si obriše pot, vrže polo v koš in začne ganovo).

vico in svobodno ramo ob rami ob boku naroda čekoslovaškega. Govornikova izvajanja so izvala vinarno pritrjevanje, zlasti ko je predsedujoči dr. Kubiček konstatiral, da so baš zadnje borbe vsemu svetu pokazale in dokazale, da so Čehi in Jugoslovani v istini ena enotna armada, prožeta enega srca, enega duha in ene misli, armada, kateri je vrhovni in končni smoter izvojevati narodu neodvisnost in svobodo.

Nato so govorili trije odposlanci poljske inteligence, ki so prispeli na skupščino v Pragi nalašč iz Krakova, in bodo tu tola-mači pravega in nepovrženega mišljenja vsega poljskega naroda vočbe in narodne poljske inteligence posebe.

Govorniki so poudarjali, da so Poljaki po trpih izkušnjah in bridkih prevarah — tako v preteklosti, kakor v sedanjosti, spoznali, da so predpogoji in jamstva za njihovo zagotovljeno bodočnost in neodvisnost podani samo v najtesnejši zvezi s Čehi in Jugoslovani. To prepričanje prevladuje sedaj v najširših masah poljskega naroda, vse poljsko javno mnenje si je v tem edino. Ko poljske v svoji sedanjosti sestavi ne predstavlja poljskega javnega mnenja. Da je to istina, to bo pokazala že bližnja bodočnost. V Varšavi, v Plocku, v Vladislavovu in drugod so Poljaki že pokazali svoje pravo mišljenje. Ne razni Abrahamowiczi v dunajskem parlamentu, marveč brigadir Jos. Pilsudski, ki je »shranjen« v magdeburški trdnjavi, je danes pravi predstavitelj poljskega naroda. Splošno geslo v Poljaki je sedaj: Proč z oportunističko politiko, pridružimo se junaki borbi Čehov in Jugoslovancev. Tako krepka kakor nikdar prej je sedaj vera poljskega naroda v srečno bodočnost, sedaj, ko stopa v bratsko kolo češko in jugoslovensko. Kakor vselej, tako veruje tudi sedaj neomajno in čvrsto v boga, toda ne v nemškega boga, marveč v tistega velikega boga, ki neče imeti ne podanikov, ne robov, ne sužnjev in v znamenju tega mogočnega boga je zagotovljena zmaga onih idealov, za katere se bore Čehi, Jugoslovani in Poljaki. V tem znamenju se tudi ustvari svobodna zavezništva združenih narodov poljskega, češkega in jugoslovenskega!

Izvajanja poljskih pooblaščenecv, ki so napovedovali temeljito in popolno spremembo v dosedajni poljski politiki, so vzbudila nemalo pozornost. Predsednik dr. Kubiček je dal izraziti mišljenju cele skupščine, ko je z ozirom na poljska zagotovila v polnem prepričanju vzkliknil: »Ne, ni se propadla in ne propade svobodna Poljska, svobodna Jugoslavija, svobodna Češka!«

V imenu »Českega Svaza« je pozdravil zbor poslanec dr. Viškovský. V svojem obširnem govoru je izrazil svoje veselje, da so se našli zastopniki treh slovanskih narodov na skupni poti. To je dober znak. Želeli bi bilo, da se tako združijo ne samo poslanci teh treh narodov v parlamentu, marveč da vstopijo v zajedničko kolo v svojem političnem in kulturnem delovanju celokupni ti narodi tako v naši državi, kakor zunaj njenih meja. Govorec o pravu samoodločbe narodov, je naglašal, da se je ta velika ideja pojavila kakor zarja ter zasnila na zapadnem obzorju, rodivši se tam, kjer zapada solnce in kjer v bujnosti in razkošju rase in klike cvetka svobode. To idejo so pozdravili vsi narodi z največjim navdušenjem in vzhichanjem, saj je ona znanilka boljših dni. Slovanski narodi v Avstro - Ogrski so jo pozdravili tem radostneje, ker ta blagoslovljena ideja ne nosi na sebi varnostne znamke »Made in Germany«. Da se uresniči in udejstviti ta ideja, bo treba še žilave borbe. Treba bo požrtvovalnih boriteljev. To narodno voljo v borbi za samoodločbo hoče organizirati zveza slovanske mlajše inteligence. To je velika naloga in velevažna tudi, zakaj eno je gotovo, da nam samoodločba ne bo priznana, še manj pa dana, ako si je ne izvojujemo s krepko in nelzprošno odločnostjo mi sami.

Ko se je poleg vihar odobravanja, ki je sledil tem besedam, so se soglasno sprejele predložene resolucije.

Kot prva je bila sprejeta po Poljaki predložena resolucija, v kateri se protestira proti priključitvi Cholma in Podlesia Ukrajini. Poljska resolucija izvenit v ta - le vzklik: »Čehi, Jugoslovani!« »Eno nasilje je nad nami, en sovražen je pred nami, spo-jimo torej svoje sile k skupnemu boju. Stojimo na zapadni mrtvi straži. Prošimo vam bratsko desnico in kličemo: Živio svoboden narod češki, živeča samostalna Češka! Živio svoboden narod jugoslovanski! Živeča neodvisna Jugoslavija!«

Kot druga je bila sprejeta ta - le resolucija:

»Opričaj se na češko deklaracijo z dne 6. januarja 1918, izražamo za vse naro-

de, torej tudi za zapadne narode, narodno zahtevo po narodni samoodločbi. Samo na tem temelju more biti zgrajen časten in trajen svetovni mir. Zato obsojamo četrto razdelitev Poljske, protestiramo proti politični in gospodarski persekuciji naroda češkega, jugoslovenskega in poljskega in hočemo voditi energično borbo za zmago demokratskih načel na mednarodnem poprišču.«

Predsednik dr. Kubiček je nato zaključil zbor, proglašivši, da se nemudoma osnuje delovni odbor češke, poljske in jugoslovenske mlajše inteligence, ki bo takoj započel svoje delovanje na temelju načel, proglašanih na današnji skupščini.

Boj za kruh kranjskega učiteljstva se nadaljuje.

Ker kranjsko učiteljstvo vkljub zadnjim brzojavkam še vedno ni prišlo do svojih pravic in do svojega denarja, so se vsa kranjska okrajna učiteljska društva dne 15. t. m. obrnila z brzojavkami na Jugoslovanski klub, na ministrsko predsedstvo in na naučno ministrstvo na Dunaju. Vsa pravična in poštena slovenska javnost je na strani našega vrlega učiteljstva in z iskrenimi simpatijami spremlja njega možati boj za kruh. Brzojavke se glase:

Učiteljstvo deželnega stolnega mesta Ljubljane je v tekočem letu brez vsake draginske doklade. Deželni odbor jih noče več izplačevati. Državna enkratnega nabavnega prispevka še sedaj nismo dobili. Izplačilo zavira še nedokončano delo deželnega šolskega sveta. V vojni smo dali državni vse, kar je od nas zahtevala: tovariše, brate, sinove. Delujemo v vsak občeokoristni namen v šoli in zunaj šole. Danes pa stojimo pred gospodarsko katastrofo. Brez materialnih sredstev smo. Plače so beraške. Zvestoba in delo nam viračajo oblasti s preziranjem in zadržanjem tega kar nam je namenila država. Naš položaj tira učiteljstvo do obupa. Ob takih razmerah je uspešno delo nemogoče, ker izprane moči odpovedujejo. Zanje nam ne dajo nadomestila. Naš stan hira in se pogreza v prepad. Protestujemo proti takemu sistematičnemu uničevanju svojega stanu! Vse prošnje nič ne pomagajo. Deželni odbor in vlada sta gluha in brezsrčna. Zahtevamo rešitve z Dunaja. Storite vse, da bo konec temu nekulturnemu položaju! Hočemo imei, kar je našega! Hočemo popolnega zadoščenja v imenu humanitete! Hočemo kazni krivcem v imenu beraško ponižanega stanovskega ponosa in užaljene stanovske časti!

Za Ljubljansko učiteljsko društvo:

Jakob Dimnik, predsednik.

Naše učiteljstvo mori skrajno pomanjkanje. Živeti mora ob neprimerno nizkih plačah in ne dobiva od dežele nobene vojne draginske doklade. Zato s polnim zaupanjem pričakuje, da mu nemudoma in izdatno pomaga država, kateri je vzgajilo toliko odličnih mož in plemenitih žensk.

Za »Društvo učiteljev in šolskih prijateljev ljubljanske okolice«

Predsednik Janko Žirovnik.

Učiteljstvo kamniškega političnega okraja na Kranjskem ni dobilo v tekočem letu še nobene draginske doklade. Deželni odbor je izplačevanje ustavil, a od države določene enkratnega nabavnega prispevka še sedaj nismo dobili, ker ni deželni šolski svet izgotovil razdelitve. Vse naše prizadevanje je ostalo brezuspešno. Učiteljstvo stoji na robu materialnega propada. Hiramno ginemo mi, naše žene in naši otroci. Državi smo dali v letih vojne, kar je od nas zahtevala: izgojili smo ti bojevnike, dali svoje tovariše, brate in sinove. Z plačili smo gladu raztrgani in izročni obupu. Kličemo v zadnji uri po pomoč. Zahtevamo v interesu propadajočega svojega stanu in šolstva kruha in rešitve. Vsi izborni ne moremo več delati. Naše oblasti nimajo srca za nas in naše rodovine. Pritisnite na nje z vso silo, na! nam nemudoma dajo, kar nam gre po zakonu in po pravici. Protestujemo proti takemu uničevanju kulturnih delavcev. Apelliramo v imenu človečnosti na hitro pomoč in v nje imenu zahtevamo neizprošno stroge remedure naš stan morečih razmer!

Za Učiteljsko društvo kamniškega okraja

T. Petrovec, predsednik.

Učiteljstvo kranjskega političnega okraja na Kranjskem ni dobilo v letu 1918. nobene draginske doklade in tudi državni nabavni prispevek ni izplačan. Učiteljstvo stoji na robu materialnega propada. Državi smo dali vsi, vzgojili smo ti bojevnikov, dali svoje tovariše, brate in sinove. Za plačilo smo gladu raztrgani in izročni obupu. Kličemo v zadnji uri po pomoč. Naše oblasti nimajo srca za nas. Pritisnite nanje z vso silo in rešite nas tega kulturnega škandala.

Tukajšnje učiteljstvo strada. Naš položaj je obupen. Vse je tisočkrat dražje, mi smo navezani na plače mirnih časov. Ne dobivamo nikakih doklad. Deželni odbor jih je ustavil, enkratnega nabavnega prispevka ni, ker ni deželni šolski svet še sestavil razdelitve. Državi dajemo kar zahteva. Vzgojili smo ti bojevnike, na katere je lahko ponosna. Za plačilo ginemo kot psi za plotom. V imenu človeštva zahtevamo kruha in rešitve. Naše oblasti so gluhe za naše prošnje. Pritisnite nanje z vso silo, dajte nam kar je našega. Zahtevamo stroge remedure naš stan morečih razmer.

Učiteljsko društvo radovljiškega okraja.

Sera, predsednik.

Učiteljstvo logaškega političnega okraja na Kranjskem ni dobilo v tekočem letu še nobene draginske doklade. Deželni odbor je izplačevanje draginskih doklad v tem letu ustavil, enkratnega državnega nabavnega prispevka pa še do sedaj nismo dobili, ker ni deželni šolski svet izgotovil razdelitve. Vse naše prošnje so ostale brezuspešne.

dobro uro hoda. Če mislite, da me boste odpravili, se motite. Grem pa h gospodu glavarju!

Komisar (ošabno): Meinetwegen, wird Ihnen aber nichts nützen. Wer nachschauen, ob er drinn ist. (Potrka in izgine v glavarjevo sobo, ko je začul zategnjen »Herrein«.)

IV.

(V glavarjevi pisarni.)

Glavar (kadit trabuko in piše pismo. Počasi dene ščipalnik na nos in dvigne glavo ter leno vpraša): Sie wünschen?

Komisar: Der Pfarrer von St. Portunkula ist da und verlangt Nachsicht von drei Aufgeboten für einen Pfarrinsassen, der morgen ins Feld abgeht.

Glavar (zopet nagne obraz k pismu): Also geben Sie ihm halt.

Komisar: Ja, aber — ich weiss nicht — gleich so ohne Gesuch, und Gendarmerie müsste doch pucto Ehehindernisse nachforschen — ich übernehme nicht die Verantwortung — darum will der Pfarrer zum Herrn Bezirkshauptmann.

Glavar (odloži trabuko; svečano in počasi): Sagen Sie ihm, dass ich nachmittags prinzipiell keine Parteien empfange.

Ker komisar še stoji, ga začudeno pogleda od spodaj navzgor, na kar komisar izgine iz sobe.)

V.

Komisar: Gospod glavar popoune na pusti nobena stranka naprej — župnik: Tako? Bomo videli! (Hoče k glavarjevi sobi.)

Komisar (ga potegne nazaj): Pot

pst; bitte nicht; ich will nochmals fragen! (Zopet potrka in gre h glavarju.)

Glavarjev glas od znotraj (grmeče): Sagen Sie ihm noch einmal, dass ich am Nachmittag keine Parteien empfang!

(Komisar priteče ves bled venka.)

Župnik (še bolj grmeče): Je že prav! Vedite, naj velja kar hoče, zdajle si najamem voz in se peljem v Ljubljano najprej k škofu in potem k deželnemu predsedniku. Bomo že videli!

Glavar (pomoli nos pri vratih venka): Herr Komissär!

(Komisar zleti v glavarjevo sobo. Župnik počaka, negotov, ali gre še za njegovo zadevo.)

VI.

(V komisarijevi pisarni.)

Glavar (gleda, držeč roke v žepih, nekaj časa v tla, potem nekaj časa v strop. Nato): — Himja — wie geht das gleich? — Haben Sie scho mal so eine Nachsicht erteilt —?

Komisar (zaupno): Eben nicht! Das macht stets der Praktikant und ich bin erst als Konzipist von der Regierung aufs Land gekommen —

Glavar: Sie waren doch als Praktikant bei der Hauptmannschaft in —

Komisar (hitro): Ja dort hat aber gerade diese Sachen der Amtschef selbst gearbeitet. Wenn der Herr Bezirkshauptmann —

Glavar: Könn mir einfallen! (Se vstopi, še vedno z rokami v žepu, k oknu in pazljivo zasleduje mesarsko muho, ki breneče buta po šipah. Naenkrat se na petah obrne): Machen Sie s ihm in Dreiteufelsnamen und

ich antworte. Aber rasch!

Glavar (zopet nagne obraz k pismu): Also geben Sie ihm halt. Komisar: Ja, aber — ich weiss nicht — gleich so ohne Gesuch, und Gendarmerie müsste doch pucto Ehehindernisse nachforschen — ich übernehme nicht die Verantwortung — darum will der Pfarrer zum Herrn Bezirkshauptmann. Glavar (odloži trabuko; svečano in počasi): Sagen Sie ihm, dass ich nachmittags prinzipiell keine Parteien empfange. Ker komisar še stoji, ga začudeno pogleda od spodaj navzgor, na kar komisar izgine iz sobe.) Komisar: Gospod glavar popoune na pusti nobena stranka naprej — župnik: Tako? Bomo videli! (Hoče k glavarjevi sobi.) Komisar (ga potegne nazaj): Pot

ne. Vsi stojimo ob robu materijalnega propada. Vse pomanjkanje je hramo ml, naše žene in naši otroci. Državi smo vzgojili hrabre bojevnike, dali smo svoje tovariše, brate in sinove. Z vso verno in z vsemi močmi smo vneli mladino k delovanju v pomoč ranjenim in drugim potrebam, a kot plačilo se nam obeta glad in pomanjkanje. Naš položaj je strašen in obupen! — V tem žalostnem in obupnem položaju kličemo tem potom po pomoči. V interesu vsega učiteljskega zahtevamo pomoči, zahtevamo kruha. Vse pomanjkanje najpotrebnejših živil ne moremo več delati. Oni, katere veže dolžnost nam pomagati, so do nas in naših družin brezsrčni. Z vso silo pritiskamo nanje, da nam takoj dajo, kar nam gre po zakonu in po pravici. Z vso odločnostjo protestiramo proti takemu neusmiljenemu uničevanju učiteljskega stanu. Le hitra pomoč nas more še rešiti. V imenu človeštva apeliramo na pomoč, v naše imenu zahtevamo stroge remedure naš stan morečih razmer!

Za učiteljsko društvo logaškega okraja:

Učitelstvo postojanskega političnega okraja se nahaja v največji stiski. Deželni odbor je ustavil izplačevanje draginskih doklade, ki to je dobivalo učitelstvo v preteklem letu, a enkratni nabavni prispevek, dovoljen od države, se nam tudi še ni celotno izplačal. Pri dobavi živil in obleke se ne privoščimo učitelstvu nobene ugodnosti. Zato učitelji in njih družine hirajo, nimajo potrebnih oblačil ter so na robu obupa. V tem stanju ne moremo živeti in vršiti težavnega dela. Z učitelstvom po pa propadla tudi mladina, up očetinjave. Proti takemu uničevanju kulturnih nositeljev ter zanemarjanju slovenske mladine najodločnejše protestujemo, a od visoke vlade pričakujemo najhitrejšo in izdatno pomoč.

Za učiteljsko društvo postojanskega političnega okraja:

J. Brinar, preds. namestnik.

Učitelstvo šolskega okraja Rudolfovo na Kranjskem ni dobilo v tekočem letu še nobene draginske doklade. Deželni odbor je izplačevanje ustavil, a od države določenega enkratnega nabavnega prispevka še ni razdeljen. Vse naše prizadevanje je brezuspešno. Stojimo na robu materijalnega propada. Hiramo in ginemo mi in naše družine. Državi smo dali več kakor je zahtevala. Za plačilo smo gladni in raztrgani. Obupen je naš položaj. V zadnji uri zahtevamo pomoči. Pritisnite z vso silo na naše oblasti, da nam dajo, kar nam gre po zakonu in po pravici. V imenu človeštva zahtevamo neizprosno stroge remedure naš stan morečih razmer.

Učiteljsko društvo okraja Rudolfovo:

M. Matko, predsednik.

Učitelstvo krškega političnega okraja na Kranjskem ni dobilo v tekočem letu še nobene draginske doklade. Deželni odbor je izplačevanje ustavil, a od države določenega enkratnega nabavnega prispevka še ni razdeljen. Vse naše prizadevanje je brezuspešno. Stojimo na robu materijalnega propada. Hiramo in ginemo mi, naše žene in naši otroci. Državi smo dali v letih vojne, kar je od nas zahtevala, vzgojili smo ti bojevnike, dali svoje tovariše, brate in sinove. Za plačilo smo lačni in raztrgani. Nedopovedljivo strašen je naš položaj! V tem obupu se zatekamo tem potem in v zadnji uri po pomoči. Zahtevamo v interesu svoje propadajočega stanu in šolstva kruha in rešitve. Vsi izčrpani ne moremo več delati. Naše oblasti nimajo srca za nas in naše rodine. Pritisnite nanje z vso silo, naj nam nemudoma dajo, kar nam gre po zakonu in po pravici. Protestujemo proti takemu uničevanju kulturnih delavcev. Apelliramo v imenu človečnosti na hitro pomoč in v nie imenu zahtevamo neizprosno stroge remedure naš stan morečih razmer!

Pedagoško društvo v Krškem, 15. marca 1918.

Draž. Humek, t. d. predsednik.

Učitelstvo političnega okraja Koveže ni dobilo v tekočem letu še nobene draginske doklade. Tudi državni nabavni prispevek ni še izplačan. Na vzgojitelje priznana hrabrosti braniteljev širne očetinjave, na od države vsestransko zaposlene delavce na izvenšolskem polju za časa vojne pritiska glad z vso silo. Nabava nujno potrebnih oblačil je popolnoma onemogočena. Naši kruhodajalci nimajo srca za nas in naše hirajoče rodovine. Obupani se zatekamo tem potem in v zadnji uri po hitro pomoč. V imenu človečnosti apeliramo: Rešite nas materijalne pogine in dušne smrti!

Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja:

Franc Stefančič, predsednik.

Učitelstvo črnomalskega političnega okraja na Kranjskem se zaveda, da je vselej vestno izpolnjevalo svoje dolžnosti in jih izpolnjuje še danes. Vzgojili smo državni najboljše bojevnike, dali smo ji svoje tovariše, brate in sinove, radovoljno smo se odzvali, kadarkoli nas je klicala na delo. Za plačilo pa nas čaka strašen pogin, bedna smrt, ker nimamo denarja, da bi si kupili živeža in obleke. V tekočem letu nismo dobili še nobene draginske doklade. Deželni odbor je ustavil izplačevanje, niti od države določenega enkratnega nabavnega prispevka za leto 1917 nismo dobili, ker deželni šolski svet do danes ni izgotovil razdelitve. Vse tega je naše materialno stanje naravnost obupno, nepopisno strašno je naš položaj. Izčrpane so naše moči in ne moremo več dalje. V svojem obupu kličemo tem potom po pomoči. V interesu propadajočega učiteljskega stanu in šolstva zahtevamo kruha in takojšnjo rešitve. Naše oblasti so brez srca. Dobro so jim znane, naš stan in naše rodovine uničujoče razmere, a vstrajajo trdovratno pri svoji nečloveški brezsrčnosti. Vse naše prizadevanje je ostalo brezuspešno, zato pritiskamo nanje z vso silo, da dobimo učitelji, kulturni delavci, kar nam gre po zakonu in po pravici.

Belokranjsko učiteljsko društvo:

Valentin Burnik, t. d. predsed.

Kongres sovjetov sprejel mir.

Petrograd, 14. marca. (Koresp. ur.) Ob otvoritvi velikega kongresa sovjetov je bilo navzočih 1110 delegatov. Od teh je bilo 733 boljševikov in 238 socialnih revolucionarjev leve.

Petrograd, 15. marca. (Kor. urad.) Boljševiški poslanci na moskovskem kongresu so danes s 433 proti 30 glasovom sklenili ratifikacijo sklepa miru v Brestu Litovskem. Po tej odločitvi so izstopili vsi zastopniki delavskih združenj iz stranke.

Monarhistično gibanje v Rusiji.

Stockholm, 16. marca. Potrjuje se vest o močnem monarhističnem gibanju v Rusiji, katero podpirajo nasprotniki boljševikov in duhovščina. Boljševiki trče, da deluje v Moskvi tajen monarhistični odbor, ki pripravlja državni preobrat. Maksimalistični listi zahtevajo od vlade ljudskih komisarjev, da naj store neškodljive provokacije tega gibanja, ki hočejo baje spraviti carja zopet na prestol.

Haag, 16. marca. Poročevalec »Manchester Guardian« je imel razgovor z ruskim poslanikom baronom Kosnom, v katerem mu je ta povedal, da se je Rusija že leta 1912 pripravila na vojno, da prepreči že takrat grozečo nevarnost prevrata. Rusija da je umetno izvala vojno, ker se je upalo, da se na ta način zopet obnovi moč in popularnost carja. »Nations« konstatira, da je tudi Buchanan tega mnenja, da je hotel car z vojno doseči ta cilj.

Stockholm, 16. marca. Iz poročil iz Rusije je sklepati, da bo prišlo v kratkem do izpremembe sistema. Ljening je baje izprevidel, da bi prišlo do vseuničujočih anarhij v deželi, če bi boljševiki še nadalje s silo vztrajali pri vladi. Ta anarhija bi končno napravila konec tudi boljševiški vladi. Da to prepreči, se je začel Ljening pogajati s socialnimi revolucionarji. Enako se je približal tudi minimalistom. Tudi z Nemčijo se vrše pogajanja. Brat bivšega carja knez Michael je baje določen za predsednika vladnega sveta. Kadetska stranka se z vso silo zavzema za obnovo carstva in je pripravljena, ustaviti agitacijo proti mirovnim stremljenjem, če se v Rusiji zopet obnovi carstvo.

Stockholm, 15. marca. (Kor. urad.) V tukajšnjih časnikarskih krogih, in sicer tudi v ruskih krogih, so mnenja, da se bo v Rusiji obnovilo carstvo in da bo poklican na prestol carjevič. Varuštvo bo prevzel veliki knez Michael Aleksandrovič. Del sedanjih ruske vlade je baje za ta načrt.

Stockholm, 14. marca. Iz Finske poročajo, da ima boj Rdeče garde tudi značaj plemenskega boja ter stremi za tem, da uniči švedski element kot zapadnoevropski element na Finskem.

Petrograd, 14. marca. Po zavzetju Rostova so boljševiki ustrelili mnogo oseb, ki so bili na sumu, da drže s kozaki. Mestu je bila naložena kontribucija 12 milijonov rubljev. Uredništvo protiboljševiških listov so bila zaprta. Za živila so postavljene maksimalne cene. Po hišah se vrše preiskave po živilih. Prebivalstvo trumoma beži iz mesta.

Petrograd, 15. marca. (Koresp. urad.) Uradni list poroča: Izpraznenje Petrograda je končano in od danes naprej ne bo noben prebivalec več zapustil mesta. Promet vseh osebnih vlakov, tudi lokalnih vlakov, je od danes zjutraj ustavljen. Sovjet ljudskih pooblaščenec občine Petrograd je od sedaj naprej oficijalno ime Petrograda in okolice. Sovjet je dovolil, da zopet izhajajo takozvani buržoazni listi.

Petrograd, 15. marca. (Kor. urad.) Poroča se, da je bil knez Lvov aretiran od poveljnika severne fronte.

Petrograd, 14. marca. (Kor. urad.) Poveljnik pristanišča v Vladivostoku, general Dunboda, je izvršil samomor.

London, 15. marca. Bivši general-štabni šef velikega kneza Nikolaja, general Zilinski, je bil v Moskvi pod prevezo, da je spoznamljen s Kaledinom, aretiran. — Zatrjuje se, da je prišlo v Kokandu v centralni Aziji do boja med prebivalstvom in sovjetimi četami. Velike množice kononbe so bile uničene.

Balfour o Rusiji.

London, 15. marca. (Kor. urad.) V poslanski zbornici je izjavil zunanji minister Balfour, da je nesreča za civilizacijo, da je izbruhnila ruska revolucija sredi evropske vojne v trenutku, ko je bila Rusija navlečena, žrtve vojne. O Rusiji ima Balfour optimistično mnenje, ne na tako optimističnega človeka, da bi bil prihodnosti Rusije, Balfour neglaša, da so Japonci pod sedanjimi okolnostmi zavezniški Rusije proti Nemčiji in da ne mislijo na kak roparski pohod, marveč le na varstvo Rusije. Tudi Balfour je mnenja, da Nemčija ne bo poslala močnih čet v Vladivostok. Rusija na nima več moči, da bi se uprla preopitvi s strani Nemčije. Tako preopitvi bi ne bila samo za Rusijo samo velika nesreča, marveč bi bila kar najbolj škodljiva za bodočnost zaveznikov. Balfour je mnenja, da je danes v Rusiji nemški častnik, ki bi tam potoval, bolj varen, kakor zavezniški častnik. To izjavi iz dejstva, ker je preopitvi Rusije z Nemci to velikansko državo že silno oslabil. Balfour je mnenja, da se boljševiška vlada resnično trudi ustaviti se Nemcem, boji se pa, da je za to že prepozno. Nemčija se hoče polastiti neizmernih virov Rusije, zlasti najbogatejšega dela ruske države, zapadne Sibirije. Cesar se najbolj boje, da bodo Nemci skušali v Rusiji obnoviti avtokracijo v katerikoli obliki, morda celo v stari obliki carstva. Balfour ne vidi nobene poti, kako naj bi Rusija brez pomoči od zunaj prebolela to nemško bolezen. Zavezniški bo Rusiji radi pomagali. Cili zavezniški

je, da bodi Rusija močna, nezmanjšana, varna in svobodna.

Iz Kavkazije.

Haag, 16. marca. Iz Londona poročajo, da Rusi ne nameravajo zapustiti mest Batum in Kars, marveč žele, da prično Turki s kavkaško republiko posebno pogajanja.

Prodrali bomo naprej.

Dunaj, 16. marca. (Koresp. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana poročajo: Glasom poročil, ki prihajajo z naše vzhodne fronte, se potepajo daleč od velikih prometnih cest v Ukrajini boljševiške tolpe, ki razdirajo in plenijo posestva ukrajinskega prebivalstva, predvsem pa pustošijo v nemških kolonijah.

Rotterdam, 16. marca. Glasom petrogradskih poročil zahtevajo Nemci od Rusov novo mejno črto do Pleskava, torej 10 vrst vzhodno od sedanje črte.

Rotterdam, 16. marca. Nemški admiral Viktor Siegert je bil imenovan za gubernatorja Odeše. Nemci so sporočili, da se bodo po ratifikaciji mirovne pogodbe dodelili nemški oddelki ruskemu vojaštvu.

Berolin, 15. marca. Državni komisar za vzhod grof v. Kayserling, je imenovan za komisarja državnega kanclerja v zadevah Litevske, Kuronske in ostalih vzhodnih pokrajin, izvzemši Poljsko.

Ukrajinska armada.

Dunaj, 16. marca. Ustanavljanje narodno ukrajinske armade dobro napreduje. Deloma se oborožijo z vojnim materijalom, ki so ga zavzele čete pri prodiranju na Kijev vplenile. Več polkov je že formiranih ter bodo v kratkem zbrani v višje enote. Armada ima namen braniti državno samostojnost Ukrajine proti ruskim zavojevnim namenom.

Promet blaga z Ukrajino.

Dunaj, 15. marca. (Koresp. urad.) K nadležnemu nedavno na Dunaju med nemškimi in ukrajinskimi zastopniki izvršenih razgovorov odpotuje dne 17. marca pod vodstvom veleposlanika grofa Forgacha avstro - ogrska komisija v Kijev, da se sestane tam z enako nemško komisijo in z zastopniki ukrajinske ljudske republike ter se z njimi razgovori o organizaciji blagovnega prometa v smislu tozadevnih določil mirovne pogodbe.

Intervencija Japonske.

Dunaj, 16. marca. Japonska akcija na vzhodu je že v teku. Odposlanje več divizij na kopno se ravnokar vrši. V to svrhu je zbranih v zapadnih pristaniščih japonskih otkov mnogo ladij. Vse od obsežnih vplakov je večji del brodovja v vojnem stanju. Japonske čete, določene za operacije na kopnem, se danes na sedaj na 100.000 mož pehote. Japonska pa je storila že vse priprave, da pošlje še mnogo več čet. Zdi se, da se opirajo japonske operacije na Port Artur in Vladivostok. Prvi cilj japonskih operacij je Harbin. Odtod bodo prodrali do Irkutsk ob Bajkalskem jezeru. Nanovo ustanovljena kitajska divizija se bo udeležila pod japonskim vrhovnim poveljstvom operacij.

Ženeva, 16. marca. »Temps« izve iz New Yorka, da so se vladni krogi v Washingtonu odločili, da priznajo japonsko intervencijo v Sibiriji in Mandžuriji. Japonska bo dobila pooblastilo, da spravi na varno velikanski vojni materijal, ki je v nevarnosti, da ga bodo Nemci rekvirirali in odpeljali. V Jokihami se mudeči šef bivše ameriške misije v Rusiji je sporočil, da so začeli boljševiki razdirati transsibirsko železnico, ter da so podrli most ob Bajkalskem jezeru in železniške naprave ob kitajski meji.

London, 16. marca. Iz Tokija poročajo, da se pričakuje proklamacija japonske vlade, ki proglašja načelo: Azija Azijcem!

Tokijo, 16. marca. Neki časopis poroča, da so boljševiki v Blagoveščensku umorili 150 Japoncev.

Ženeva, 16. marca. Iz Tokija poročajo, da je parlament izrekel ministrstvu s 320 glasovi proti 18 glasovom zaupanje v vzhodno - azijskem vprašanju.

Mirovna pogajanja z Rumunsko.

Bukarešta, 16. marca. (Koresp. ur.) Prvi rumunski delegat pri mirovni konferenci Argentaonu se je, kakor je bilo dogovorjeno, v četrtek, dne 14. marca iz Jassyja vrnil v Bukarešto. Sporočil je delegatom centralnih držav, da je ministrstvo Avarescu zaradi notranje političnih vzrokov, ki nimajo ničesar opraviti z mirovnim vprašanjem, demisijsiral. Novo ministrstvo še ni sestavljeno. Ker preneha vsled tega pooblastilo rumunskih delegatov, počivajo za sedaj glavna pogajanja. Komisije raznih pododdelkov mirovne konference pa se posvetujejo nadalje.

Budimpešta, 16. marca. Sofijski poročevalec »Az Est« poroča: Proti rumunskemu ministrskemu predsedniku Avarescu je bil izvršen revolverski atentat, ki se je sicer ponesrečil, zaradi katerega pa je Avarescu vendar podal svojo demisijo. Z gotovostjo se računa, da bo Marghilom njegov naslednik.

Bukarešta, 16. marca. (Kor. urad.) Vseučilski profesor Peter Missir je dopel k mirovnim pogajanjem v Bukarešto.

Budimpešta, 16. marca. Kakor se zatrjuje, bo mirovna pogodba z Rumunsko v nedeljo podpisana.

Nizozemska odklanja ententni ultimatum.

Berolin, 16. marca. Brzljavna poročila iz Haaga pravijo, da je nizozemski zunanji minister včeraj opoldne sporočil poslanikom entente, da Nizozemska ne more sprejeti zahtev entente. Pač pa je pripravljena stopiti v pogajanja glede posameznih točk.

Rotterdam, 16. marca. Odgovor nizozemske vlade bo imel najbrže to posledico, da Nizozemska v bodoče ne bo dobila niti živil, niti odškodnin za izgubljene parnike. Kruha ima baje Nizozemska samo do začetka aprila, tako da ji grozi lakota, splošno pomanjkanje dela in gospodarska beda. S tem pride Nizozemska avtomatično popolnoma v odvisnost Nemčije.

Amsterdam, 16. marca. Listi poročajo, da se je sestel ministrski svet danes zvečer na izredno sejo. Posvetoval se bo o vprašanju pogajanj z zavezniki. Angleške ladje v nizozemskih pristaniščih stojijo pod polno paro, da se lahko na prvi poziv odpeljejo.

Washington, 15. marca. Uradno se poroča, da se bo zaplenil v slučaju, da Nizozemska odgovori nepovoljno, 1 milijon ton nizozemskih ladij, ki se bodo porabile za transport živil.

Haag, 16. marca. Uradno se izjavlja, da se bo Nizozemska odločila do 18. marca. Razpoloženje na borzih in med prebivalstvom je zelo potrto. Vse se boji vojnih zapletljajev.

Haag, 16. marca. Kakor se zatrjuje, se bo vršila začetkom prihodnjega tedna konferenca zedinjenih vlad zaveznikov v Londonu zaradi ultimatum entente Nizozemski ter bo ta konferenca storila končne sklepe. Do tedaj hoče imeti ententa v rokah odgovor nizozemske vlade. Zatrjuje se, da bo nizozemski zunanji minister najbrže v terek v poslanski zbornici podal izjavo o stališču nizozemske vlade v vprašanju prepustitve ladij.

Frankfurt o. M., 15. marca. K ultimatumu entente Nizozemski piše »Frankfurter Zeitung«: Jasno je in samo ob sebi umetno, da se mora Nizozemska, če se ukloni zahtevam naših sovražnikov, odpovedati nadaljnjemu prejetanju blaga iz Nemčije, ki ne obstoja samo v premoğu.

Berolin, 15. marca. Zunanji urad je imel konferenco, ki se je bavila zlasti z zahtevami štirizvezne namram Nizozemski in o korakih Nemčije v slučaju, da bi Nizozemska sprejela pogoje entente. Zdi se, kakor da zunanji urad ne misli, da bo Nizozemska sprejela ententne zahteve, in da ima tozadevno že stiktna zagotovila. Nasprotno pa je baje Nemčija Nizozemski obljubila svoje ladje na Reni za prevoz premoğa in ruče.

Ženeva, 16. marca. Glasom poročila »Petit Journal« je ententa sklenila, zapleniti nizozemske ladje v prvi vrsti zato, da zagotovi dovoz živil Italiji.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. marca. (Kor. urad.) Ničesar novega. — Šef gen. štaba.

Dunaj, 17. marca. (Koresp. urad.) Ničesar poročati. — Šef general. štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 16. marca. (Koresp. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gim.

Rupprehta. Zvečer in čez noč je bila angleška artiljerija med Arassom in St. Quentinom zelo delavna. Vse sovražnega ognja in metanja bomb na kraje za našo fronto je bilo v Meninu in Haluinu več oseb ubitih. — Skupina nemškega prestolonaslednika, von Gallwitz in vojvode Albrehta. Vzhodno od Reimsa, na obeh bregovih Moze ter ob lotariški fronti pri Bulsachu in Blamontu je bil ogenj čez dan stopnjevan. Na obeh straneh Ornesa je bil tudi čez noč živahn.

Z ostalih bojišč ničesar novega. — von Ludendorff.

Berolin, 17. marca. (Koresp. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gim.

Rupprehta. Na Flandrskem je bilo od opoldneva naprej artiljerijsko delovanje stopnjevano. Na ostali fronti se je omejilo na moteči ogenj, ki je zvečer na mnogih točkah oživel. — Skupina nemškega prestolonaslednika in von Gallwitz. Ob Ailletti, jugo - zapadno od Berry au Bacu ter v zvezi z uspešnim podvzetjem pri Tahuru časih stopnjevano bojno delovanje. Po deseturnem ognjenem pripravljanju so izvršili francoski oddelki na široki fronti zapadno od Avocourta sunek. Deloma jih je zadržal naš ogenj, deloma pa jih je naša pehota v bližinskem boju vrgla nazaj. Na vzhodnem bregu Moze je trajal artiljerijski boj čez dan in deloma tudi ponoči. Kurhessenke in valdeške čete so vdrle pri Samognoixu, badenske stotnije pri Beaumontu, saksanske stotnije pri Bezouvanu globoko v sovražne pozicije ter so pripeljali nad 200 vjetih Francozov, med njimi en bataljonski štab, nazaj. — Skupina vojvode Albrehta. V gozdu Parroy in v okolici Blamonta in Radonvilleria živahn sovražno de-

lovanje. V bojih v zraku in s tal smo zbili včeraj 17 sovražnih letal in dva privezna balona.

Z ostalih bojišč ničesar novega. — von Ludendorff.

Z ITALIJANSKE FRONTE.

Poskus novega zračnega napada na Neapelj. Haag, 16. marca. Agenzia Stefani poroča: Včeraj zvečer sta se bližali Neaplju dve sovražni letali. Odbilna sredstva so pričela delovati in so preprečila, da bi sovražnik napadel mesto.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

15. marca. Na vsej fronti precej zmerno bojno delovanje. Artiljerijski boj le od časa do časa živahniji v dolini Camonica, jugo - vzhodno Montella in na obeh straneh spodnje Piave.

Eksplozija francoske municije.

Pariz, 15. marca. V pokrajini Cour Neuve in Bourget je zletelo veliko municijsko skladišče v zrak. Bilo je tam 1 milijon granat, spravljivih v nepregledno dolgem kritek jarku. Zdi se, da se je zgodila eksplozija vsled nesreče. Neki ranjeni artiljerist pravi, da so se pričele eksplozije vsled tega, ker je padel zaboj z granatami na tla. Eksplozija je uničila na razdaljo 500 m več hiš. Mnogo oseb je bilo od razbitih oken ranjenih. Čutili je bilo eksplozijo do Versailles. Kakih 1500 ljudi je bilo lahko ranjenih. V Parizu je materialna škoda precej velika. Največ je trpel 18. okraj. Ljudi je dvigalo s tal in jih prevračalo. Zlasti se je izkazala ameriška saniteta. Ameriške ambulance so celo na kraju eksplozije delovale z nadčloveškim naprom.

Poslanica ameriških delavcev.

Washington, 15. marca. (Koresp. ur.) Predsednik ameriške delavske zveze Gompers je poslal Arturu Hendersonu in Albertu Thomasu poslanico o položaju delavskih strank v zaveznih državah, v kateri pravi, da je z ozirom na gigantsko nalogo štiti demokracijo proti nemškemu napadu potrebno, da ameriški delavci v ozki zvezi skupno nastopijo z delavci zaveznih držav. Gompers obljublja, da bo v kratkem prišlo odposlanstvo ameriških delavcev v London in Pariz.

Politične vesti.

Interpelacije Jugoslovanskega kluba. Dne 15. marca so bile vložene interpelacije dr. Korošca in tovarišev: 1. radi lakote v Dalmaciji, 2. radi nadlegovanja koroških Slovencev po c. kr. oblasti radi deklaracijske agitacije, 3. poslanca Jarda proti prepovedi uvoza preko 50stopinjskega kalija iz Nemčije.

Izredne draginske doklade železniški uslužbencem. Dne 15. marca po koncu seje poslanske zbornice se je vršilo pri ministrskem predsedniku podrugurno posvetovanje glede dovolitve izrednih draginskih podpor železniškim uslužbencem in delavcem. Zastopniki železničarjev so zahtevali od vlade takojšnjo pomožno akcijo. Železniški minister je izjavil, da smatra s svojega resortnega stališča zaželeno pomožno akcijo za potrebno. Finančni minister je izjavil, da priznava veliko bedo nastavljenec in da bo skušal kar najbolj izdatno pomagati.

Ukrajinci v gosposki zbornici. Iz desnice gosposke zbornice sta izstopila ukrajinska člana nadškof Szepczycki in dvorni svetnik Barvinskij.

Nemške jeremijade. Tudi občinski svet v Weitzu je čutil potrebo, nastopiti proti jugoslovanski deklaraciji. Občinski svet kliče nemške poslance na pomoč.

Holmsko vprašanje in Ukrajina. K ministrskemu predsedniku so prišli dne 15. marca dopolne člani ukrajinskega parlamentarnega zastopstva, da opozore na poročila časopisov, ki trde, da je vprašanje Holmsčine še odprto.

Ta vest je pri Ukrajincih izzvala veliko razburjenje. Ministrski predsednik je izjavil prav hinavsko, da vest ne prihaja iz uradnih virov, da se bo pa informiral ter potem poročal ukrajinskim poslancem.

Naš vojni minister v Berlinu. Avstro - ogrski vojni minister von Stöger - Steiner je dospel dne 16. marca dopolne v Berlin. Vrnil se je dne 17. marca.

Nasvet dvornega svetnika Lammascha. V nekem dunajskem listu poroča znani dr. Friedjung, da je dvorni svetnik Lammasch na odločilnih mestih izročil spomenico, v kateri svetuje, da naj se zveza z Nemčijo po vojni odpove in da naj se to že sedaj sporoči sovražnikom in nemškemu cesarju. Dr. Friedjung pravi, da je pripravil tudi povedati vir, odkod ima to vest. Dvorni svetnik Lammasch je nato objavil v »Neue Freie Presse« izjavo, v kateri pravi: Kar se tiče meni imputiranih in v spomenici navedenih predlogov o pretrganju zveze z Nemčijo ter o fantastičnih predlogih, da naj se o tem poroča v London in Pariz, to te vesti prosto izmišljene. Sedaj se zaganja tudi »Fremdenblatt« v dvornega svetnika profesorja Lammascha ter po znani metodi dela z raznimi novimi vestmi. Vse, kar prinaša novega, mora list uvesti z besedami »baje«, »pravijo«, »govori se« itd. List se posebno zgraža nad tem, da bi bil prof. Lammasch svetovalec cesarja, ter vleče po svojih predalih osebo cesarja samega.

Izjava poslanca dr. Dušana Bajaka. Zdrski »Narodni List« objavlja izjavo poslanca dr. Bajaka, ki povdarja, da je radi bolehnosti dobil od predsednika poslanske zbornice dopust, kar da je naznanim tudi načelniku Jugoslo-

vanskega kluba in svojim volilcem. To da je edini vzrok odsotnosti pri glasovanju o proračunskem provizoriju. Če bi se bil nahajal na Dunaju, bi se bil sam po sebi umevno solidarno s tovariši Jugoslovanskega kluba udeležil glasovanja proti proračunskemu provizoriju.

Nov veleizdajniški proces v Zagrebu. V najkrajšem času se bo vršil pred zagrebskim sodiščem veleizdajniški proces proti posestniku Moju Horvačinu iz Dubice, ki ga dolžijo, da je v leta 1904/5, 1908 in 1910/12 v zvezi s srbskim ministrskim predsednikom Pašićem pripravil teren, da Bosna, Hrvatska in Slavonija pripadejo Srbiji in da je pošiljal v Beograd vesti o raznih vojaških zadevah.

Nov ententna konferenca. Milan 16. marca. Strizvezni konferenci pripisujejo listi velik politični pomen. Iz listov je posneti, da bodo ententne države sklepale o vojni ali miru.

Mirovno gibanje v vsej Italiji. Agencija Stefani poroča, da je notranji minister ukazal prefektom, naj poizvedujejo, odkod izvirajo povsem napačne vesti o bližnjem miru, da se bo proti razširjevalcem takih vesti sodnijsko postopalo. Zaeno poročajo italijanski listi, da je bilo v Civitavecchia pri Rimu in v Trapani na Siciliji aretiranih več uglednih državljanih radi mirovne propagande. Ideja Nazionala govori o mirovni propagandi po vsej Italiji.

Češko-slovaška armada. V seji poslanske zbornice 15. t. m. so stavili poslanci Wedra in tovariši vprašanje, v katerem omenjajo poročilo »Daily News«, glasom katerega je češko-slovaško zborovanje v Zedinjenih državah sklenilo poslati na Francosko češko-slovaško armado. Na Francoskem je baje že zbranih 120.000 mož te armade. Poslanci vprašajo, ali more dati vlada tozadevno podrobnejši pojasnil.

Cesar Viljem in vojvodina Kuronska. Pri sprejemu odposlanstva kuronskega deželnega sveta pri državnem kancelarju 15. marca je prebral državni podtajnik v. Rudowicz odgovor na znani sklep dežel. sveta. Ta odgovor pravi med drugim: S posebnim veseljem in ginenjem je Njegovo Veličanstvo cesar sprejel na znanje prošnjo, da naj sprejme vojvodsko krono Kuronske. Cesar bo zasljal za sodelovanje poklicana mesta ter na to sporočil svojo odločitev deželnemu svetu. Ž živahnim veseljem in zadoščenjem je cesar razvidel, da je želja deželnega sveta stopiti v ozek stik z Nemčijo. Izvedbi te želje ne stoji nič na poti. Cesar mi je naročil, da v imenu Nemčije priznam obnovljeno vojvodino Kuronsko kot svobodno in neodvisno vojvodino, da ji zagotovim varstvo in podporo Nemčije pri ustavi in da storim vse potrebno za določitev in formuliranje od deželnega sveta sklenjene ozke priklonitve Nemčiji.

Spomenica kneza Lichnowskega. Glavni odsek nemškega državnega zbora se je bavil 15. marca v strogo zaprni seji z vprašanji zunanje politike. Seje se je udeležilo izredno mnogo poslancev kot poslušalci. Uvodoma je govoril podkancelar v. Payer. Kakor se zatrijuje, se je govorilo v seji tudi o spomenici bivšega nemškega veleposlanca v Londonu kneza Lichnowskega. Ta spomenica je zadnji čas javnost precej razburjala in govorilo se je, da bo glavni odsek nastop veleposlanika ostro grajal. — Omenjena spomenica kneza Lichnowskega ima naslov: »Moja londonska misija 1912/1914.« Vsebinska je razdeljena na majhna poglavja ter govori knez z zahvalo o svojem prvem sodelovanju, bivšem veleposlanškim svetnikom in sedanjem državnem tajniku državnih zadev v. Kühlmannu. Lichnowski, ki je bil, kakor znano, do izbruhla vojne veleposlanik v Londonu, nastopa v svoji spomenici proti naziranju, kakor da bi bila Anglija stopila v vojno iz zavisti proti nemški trgovini. O značaju angleškega naroda pravi, da ta narod nikakor ne ljubi skrivnih potov in ovinkov. Kralja Jurija označuje kot ne posebno pomembnega in izobraženega moža, ki pa je blagohoten in previden človek. Sira Edvarda Greya opisuje kot socialista v idealnem smislu, in kot pacifista. Hvali nepristranost in poštenost njegovega značaja, kateremu so zoperne laži in intrige. O Asquithu pravi, da je jovičen mož, prijatelj dam, zlasti mladih in lepih, prepričan pacifist in da je bil naravnost obupan nad dogodki juljskih dni leta 1914. Dne 2. avgusta je bil Asquith ves potrt in jokal se je, ko je spoznal, da je vojna neizogibna. Tudi kabinetnega šefa Tyrella opisuje kot prijatelja sporazuma z Nemčijo in sploh kot prijatelja Nemčije. Celo za Churchill ima samo besedo priznanja. Manj prijazno pa govori o nemških diplomatih. Najostreje kritizira kuneza Pourtalesa, nemškega veleposlanika v Petrogradu in tudi Bethmanna Hollwega v celi spomenici niti z besedo ne pohvali. Zlasti uničevalno pa kritizira zunanjo politiko in predvsem balkansko politiko bivšega avstrijskega zunanjega ministra grofa Bertholda.

Angleške žene za mir. Asquith je izjavil povodom nagovora v liberalnem ženskem društvu: Ravnokar smo došli

več, da je dobilo največje razširjenje volilne pravice v naši politični zgodovini zakonsko moč. Od osmih milijonov novih volilnih upravičencev bo pač kakih šest milijonov žena. Domnevam, da žele žene ravno tako mir, kakor moški. Nobeden izmed nas pa ni trenutek ne misli na to, da bi kupil mir z izgubami. V srcu smo prepričani, da so cilji, za katere smo stopili v vojno, nesebični in da so bili vredni velike žrtve.

Amerika želi zapadnoindijske otoke. V »New York Timesu« se zavzema neki ameriški jurist, da naj se evropske države odpovedo zapadnoindijskim otokom z ozirom na dovršitev Panamskega kanala in na strategična načela, ker sicer ogrožajo mir Amerike. Karajbsko morje mora biti ameriško morje ter naj bodo otoki most proti Južni Ameriki.

Jugoslovanska žena!

Rodoljub iz Koroske nam pošilja sledeče vrstice Jugoslovanski ženi: Ti si jugoslovanska žena! Resnično ponosna moraš biti, da si Jugoslovanka! Kajti velik in močan je Tvoj jugoslovanski narod, kateremu pripadaš. Milijone ljudi govori Tvoj jezik. Jugoslovanske matere so dale stotisoče najhvalejših sinov za brambo domovine. Prava plemenitost in lenota je ostala tvoj zvesti svojemu narodu. Skrbni, da bodo Tvoji otroci ostali zvesti svojemu in Tvojemu jeziku. Vzgoji svoje otroke v pošteno, nevpogljive izobražene plemenite in odlične Slovence, ki bodo ponosni na Tebe in Tvoj slovenski jezik. Posiljaj jih le v slovenske šole! Ne zabi nikdar, da so naši narodni nasprotniki leta 1914. in 1915 na tisoče nedolžnih Jugoslovancev gonili po ječah ter jih pljuvali, tepili, zaničevali in morili. Jugoslovanska žena! Okrasi svoje sobe in stanovanje s podobami velikih slovenskih mož, ki so s trpljenjem, učeno besedo in lepo pesmijo ter kot poslanci Jugoslovanskega kluba delali za naš slovenski narod in za »Jugoslavijo«! Ljubi svojo jugoslovansko domovino iz vsega svojega srca! Ljubi to zvesto in udano do svoje smrti! Ko si bila še mladenka, si prenevala slovenske pesmi, skrbila, da bodo tudi Tvoji otroci prepevali lepe slovenske pesmi. Naj po to veseljem in ljubeznijo v čast Tvojemu slovenskemu jeziku in jugoslovanskemu narodu! Ljubi svoj jezik! Brani ga kot drag zaklad pred nevarnim tujstvom. Bodi svojega naroda vredna! Nabiraj podpise in podpisi za sebe izjavo za deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 in pri vsaki priliki imej prijazno a odlično besedo za dosego naše jugoslovanske države. Kupuj sama pri rojaki in skrbni da bodo vsi člani iz Tvoje hiše podpirali le slovenske trgovce, obrtnike, zavode itd., da se bo povsod uveljavilo geslo »Svoji k svojimi«! Stori vse, kar moreš da koristiš »jugoslovanski domovini«. Bodi odkritosrečno zvesta, plemenita, priprosta in ljubezniva žena ter odlična in ponosna Jugoslovanka! Pomni vedno, da si jugoslovanska žena!

Vesti iz primorskih dežel.

Cesarjevo varstvo gorški deželi. Dne 12. t. m. se je vršila v Gorici seja deželnega gospodarskega sveta za Gorisko in Gradišansko, v kateri se je konstituiral ta svet. Poslana je bila cesarju udanostna izjava, na katero je došla takale zahvalna brzojavka: »Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo se zahvaljuje udeležnikom zborovanja deželnega gospodarskega sveta za Gorisko in Gradišansko najtopleje za podano udanostno izjavo. Posebno so zadovoljila Njegovo Veličanstvo z neomajnim patriotizmom izražena čustva zveste pripadnosti in morejo nameni novo ustanovljene korporacije, ki veljajo vzpostaviti težko preizkušene dežele biti vsak čas gotovi skrbnega Najvišjega varstva.«

Imenitnik baron Fries - Skene v Gorici. V soboto se je odpravil imenitnik baron Fries - Skene na Gorisko, kjer je pregledal v Gorici nam. urade za obnovo Goriske, si ogledal, kako napreduje obnova akcija in kako bo s pomladanskim kmetijskim delom.

Pred gorisko izraževalno komisijo za obšne ljudske in meščanske šole v Ljubljani (Dunajska cesta, 38/II) se prične prihodnji usposobljenosti izpiti v ponedeljek, dne 29. aprila t. l. Prošnje za priupust naj bodo vsi do dne 22. aprila v rokah ravateljstva, a kandidati in kandidatnice naj se zglašajo osebno v uradu v nedeljo, dne 28. aprila t. l. od 11.—12. ure popoldne.

Goriški nadškof dr. Sedej je 14. t. m. odpravljal iz Zlatice v Gorico. Smrt med begunci. Umrl je dne 14. t. m. v Multevi na Dolenskem Gašpar Znidarčič, posestnik iz Dornberga na Goriškem. 72 let star. Pripravljal se je, da se vrne domov, toda prišla ga je pljučna bolezen in spravila v grob. Zaprtil je ženo in deset otrok.

Dopusti za vojaške iz Goriske. Izdan je ukaz na vsa poveljstva, da imajo dovoljevati vojakom iz Goriske dopuste v najširši meri. Naj torej vsak, ki je doma potreben, vloži takoj prošnjo, ali pa občina za njega.

Rok za vračanje beguncev za skupino A je podaljšan od 1. aprila na 1. majnik t. l. Begunska podpora bo s tem dnem ustavljena v desednem bivališču. Begunci se morajo najdalje do 1. majnika oglasiti pri domačem glavarstvu v ta namen, da jim tamka nakaže nadaljnjo prejemanje podpore še za 60 dni.

Na Gorisko - Gradišanskem je zdaj 166.000 ljudi. Toliko jih iskazuje novoustavljeno deželno mesto za prehrano goriskega prebivalstva.

Goriškemu učiteljskemu namestniku, da je na deželnem odboru izdelan inštas o državni draginski dokladi za leto 1917. To delo sicer ne spada v delokrog in kompetenco deželnega odbora, a nekdo ga je moral končno izvršiti. Zamedeno pa je bila uročitveni članov vseh učiteljskih rodbin, za toliko zamuda. Toliko na znanje prisotnemu učiteljskemu.

Sestanek učiteljskega v Aldovišini. Dne 18. aprila t. l. bo v Aldovišini gostilna Jera. Sestanek učiteljskega goriskega okraja. Vabi se nujno na popolno udeležbo.

Potne listine za Gorisko - Gradišanskem se dobivajo odsej v Gorici pri tamkajšnji »k. u. k. Passierscheinstele«, to je za potovanje po Gorisko-Gradišanskem, za dohod in odhod iz dežele.

Nekaj sa begunce. Gospod Karel Zirkouniz v Welsu je odločil zastopstvo »Pomožnega odbora« in s tem posredovanje za brezplačno vožnje. Na tisoče je beguncev, ki so mu dolžni hvaležnost. Preskrbel jim je vse potrebne listine brez sleherne odškodnine. Vse ogromno delo je opravil brezplačno: vse tiskovine in pristojnine je plačeval sam. — Hvala mu! Čudno pa je, zakaj zdaj nakrat ta odstop! »Pomožni odbor« sam ga v svojih spisih ni mogel dovolj prebrati! Ali je g. Z. morda — prveč goreče zastopal interese beguncev?

Zaplomba premoženja. Tržaška deželna sodnija je odredila zaplombo premoženja Marija Maraschia iz Mil in Armanda Berteticha iz poreskega okraja, ker je utemeljen sum, da sta pobegnila k sovražniku. Dvignjena pa je zaplomba premoženja Alojzija Cibena iz Krmina.

Beguncem na Hrvaškem sporočamo veselo vest, da je končno rešeno vračanje o begunski podpiri. Z ozirom na mnoge prošnje, ki so nam prihajale iz Hrvaške, kamor so se mnogi begunci zatekli vsled priateljstva ali sorodniških vezi itd., je posredoval član našega »Osnrednjega odbora« državni poslanec dr. Lazinja ponovno v Zagreb, s merodajnimi činitelji Zadeva je rešeno in podpora bodo, ako se niso bile, v kratkem nakazane.

Na Reki dosti mesa. Reški anprovi-začni odbor je dobavil prej nezgo je došlo dovoljenje hrvaške vlade za izvoz mesa na Reko velik množino mesa in je otvoril mestno mesnico, v kateri se prodaja goveje meso po 10 K 80 v do 13 K 80 v. Izbrano meso brez kosti 16 kron. Reška aprovizacija dobi tisoč zajcev, katere bo prodajala po 15 K komed.

Kdo ve kaj o Valentinu Lepušeku iz občine Kal - Ledja, vas Testeni šte. 132. na Kanalskem. Naslov nosi njegov sin, oziroma se očetu naznanja naslov sina: Valentin Lepušek, kornar. k. k. Reservental, Infekt. Baracke, Bruck a/d Leitha.

Dnevne vesti.

Občinski svet ima redno javno sejo v sredo, dne 20. marca 1918 ob šestih popoldne v mestni dvorani s temle dnevnim redom: Javna seja: Naznanila predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Personalno - pravnega odseka poročila: o dopisih zupana glede predloga za izpremembo občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano in glede prezentacije novega župnika za mestno trnovsko župnijo in Ljubljani; o dopisu kuratorija mestnega deklisiškega liceja glede podrobnih določil za slučaj omožitve licejskih učiteljev; o dopisu Mestne hranilnice Ljubljanske glede izvolitve upravnega odbora Mestne hranilnice Ljubljanske za novo triletno poslovno dobo. Finančnega odseka poročila: o prošnji deželnega društva za bolne na pljučih za subvencijo za oskrbovalnico za tuberkulozne v Ljubljani; o prošnji najemnika mestnega kopališča v Koleziji za dovolitev kredita za razne poplave v tem kopališču. Stavbnega odseka poročila: o prošnji odbora za Krekov spomenik v Ljubljani za prepuštevje primernega prostora za ta spomenik na Pogačarjevem trgu; o dopisu c. kr. deželne vlade glede nameravane regulacije Okrožne ceste ob stiku s Prisojno ulico in Martinovu cesto. Direktorija mestnega užitninskega zakupa poročila o dopisu c. kr. finančnega ravateljstva glede obnove užitninskega zakupa za novo triletno zakupno dobo. Upravnega odbora mestnega pogrebnega zavoda poročila o računskem sklopu in bilanci mestnega pogrebnega zavoda za prvo polletje 1917. Dnevni red latne seje: Naznanila predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Personalno - pravnega odseka poročila: o prošnji za izpraznjenje mestno kontrolorija Mestne hranilnice; o prošnji nekake hranilnične uradnika za napredovanje; o disciplinarni zadevi nekake hranilnične uradnika Obrtnega odseka poročila o dveh prošnjah za obrtne koncesije.

— Odlikovanje. Z železnim zasluznim križem s krona na traku hrabrostne svetlinje je bil odlikovan četovodja Frane Runkic iz Zadloga pri Idriji. To je že njegovo drugo odlikovanje.

— S srebrno hrabrostno svetlinjo so odlikovani pešec Pavel Markelc, poddesetnik Josip Robnik in pešec Anton Korovel.

— Povisjanje. Praporščakom v rezervi je imenovan enoletni prostovoljec desetnik c. kr. pešpolka št. 17. Lojk Bernard.

— Vpoklie črnovojniških obvezancev. »Zeit« poroča, da bodo vpoklicani v črnovojniško službo brez orožja oni, ki so bili svoj čas pri prebratju spoznani za sposobne za tako službo. Vpoklicanci ostanejo kolikor je mogoče na svojih bivališčih in bodo mogli vršiti tudi svoj civilni poklic. Vpoklic se izvrše v kratkem.

— V italijanskem vjetništvu na Forte Begato, Genova se nahajata slov. enolet prostovoljca Jostp Bisterič iz Zalca na Štajerskem in Lojze Kumer iz Idrije. Ker jima ni mogče pisati posameznikom, prosita vse prijatelje in prijateljice, da se poslužijo tem potom naznanjenega filma naslova ter jima pridno pišejo, da jima s tem vsaj malo preženejo domotožje. Šele v tujini se uči človek ceniti vsako vratio iz ljubljene domovine. Pozdravljati Slovence in Slovenke! Josip Bisterič in Lojze Kumer. Forte Begato, 13. grupe, Genova, Italija.

— Dopusti vojakom iz dežela, ki so bile svedočane sasedone po sovražniku ali polkodelovane po vojni. Kakor je znano je vojno ministrtvo zaukazalo, da se mora podeliti vočedenski dopust vsem vojakom, ki so iz gori označeni krajev. Izvedeli smo, da marsikateri vojak še danes ni dobil tega dopusta. Posiljamo vse takine da se zglašijo pri

podpisnem odboru in da pri tem naznanijo krdelo, kjer sedaj služijo. — Osnodni odbor za vrnitev beguncev in obnovo Goriske. Dunaj I. Bankgasse Nr. 2

Rekvizicija živine na Kranjskem. Dočim je bilo Kranjski predpisano za februar 6900 glav, je število za marec, april in maj znižano na 1500 glav. Klavna teža je znižana od 150 kg na 120 kg. Na Štajerskem je število znižano za 3000 glav mesečno. Ta napredek je izsiljen od »Jugoslovanskega kluba«, ker se je vlada zblala javne debate o nujnem vprašanju posl. Jarca in Fona.

O posvetovanjih glede zagotovitve obdelanja polja in preskrbe ljudstva z neobhodnimi potrebščinami se nam še poroča: Danes 15. t. m. so se konference posl. dr. Korosca, Fona in Jarca pri ministrskem predsedniku udeležili zastopniki poljedelskega, vojnega, domobranskega, trgovskega ministrstva in armadnega vrhovnega poveljstva nadaljevala. Uspeh je tale: Krompir za sajenje na Kranjskem je zagotovljen. Število živine, ki jo ima dati Kranjska naslednje tri mesece, je znižano na mesečnih 1500 glav. Vojakom, na kmetu a prevzame prehrano ska uprava postavi vojaške oddelke s konj in moštv v bivšem vojnem ozemlju na Kranjskem in Primorskem sama. Težaki dobe večjo kvoto. Glavarstva imajo ukaz, da ne razlagajo te ugodnosti tesno. Vojstvo bo dalo na razpolago stare vojaške čevlje in usnje, da se jih popravi. Oboje se razdeli med kmetiško prebivalstvo, med koje se razdeli tudi stara konjska oprava. Vojaška uprava je za civiliste dala mesečno 1 milijon podplatov, gre zdaj le za regulacijo, da dobi tudi naše kmečko prebivalstvo svoj del. Kmet sme dati v stroj le svinjske kože i. s. eno petino vseh kož, ki jih ima na razpolago, a nikdar ne preko petih. Razun cesarskega povelja, s kojim se zagotavlja odpust letnikov 1867., 1868., 1879., se je zagotovilo, da se bo pred 1. 1875. rojene kmetovalce oproščalo za nedoločen čas, tako tudi za frontno službo (B. C.) nezmožne vojaške letnikov 1876—1879. Ako se prosi dopust za vojake, ki je na fronti, se vloži prošnja pri glavarstvu, ki jo pošlje naravnost oddelku na fronti. Dopust iznese do 6 tednov. Namerava se tako urediti, da bo okoli 10% moštv kmečkega stanu vedno na dopustu. Na priložbo, da niti bolniki na kmetih ne dobe mesa, je izjavil zastopnik centrale za promet z živino, da bo stvar dal proučiti. Zda ni v tem oziru nobenih predpisov. Vseled priložbo posl. Fona, da mnogo za Gorisko namenjenih živih drugod pojedo, je izjavil načelnik urada za prehrano, da gredo odslej nakazila od centrale naravnost na gospodarski urad v Gorici in da gredo vagoni od zdaj naravnost tja in nihče nima pravice se vmešavati. Izjavil je, da gresta 2 odposlanca na Gorisko, da na licu mesta preiščeta položaj. Naši ljudje naj gledajo, da bosta ta 2 gospoda povsod videla golo in žalostno resnico. Za obnovo Goriske je dala vojaška uprava na razpolago 6. za aprovizacijo pa 4 avtomobile. Slednji se uporabljajo zlasti v goratem delu dežele. Glede aprovizacije in preskrbe s semeniskim krompirjem podal je ministrski predsednik zapuna pojasnila, ki so na splošno zadovoljiva. Vseled interpelacije posl. Fona je izdan ukaz za poveljstvo jugozapadne armade, da se mejo v Italijo odpre v tolikem obsezu, kakor so v mirnem času obstajali gospodarski stiki s prebivalstvom okraj državne granice (upr. približno do Cedadu).

Akcijska za razdelitev vojaških čevljev. Občine morajo vložiti pri c. kr. glavarstvih vloge na c. in kr. vojno ministrtvo, naj se jim za razdelitev med kmečko prebivalstvo prizna brezplačno stare vojaške čevlje in za poprav potrebne usnje. Navala naj se število potrebnih prebivalcev, zlasti onih, ki na polju delajo. Glavarstva imajo, tako je izjavil zastopnik vojnega ministra, ministrtvu prošnje predlagati brzojavno.

Premeščanje. Revident južne železnice Marij Banderl je premeščen iz Ljubljane v Trst, adjunkt Josip Högnigman iz St. Petra v Krmin.

Težki delavci. Na konferenci naših poslancev z vlado glede izboljšanja prehrane se zagotavlja, da bodo po možnosti vsi kmetijski delavci (poljedelci) priznani kot težki delavci (kvota 300 g.), sicer pa jedna tretjina. Naj bi torej povsod se oglašili revnejši kmetovalci pri svojih občinah kot težki delavci.

Vsem Pepcam in Joškom kliče mo k imendanu gromovito »Živio« — do svidenja v novi Jugoslaviji! F. Jezik, stabni narednik; A. Cenov, čast. namestnik; R. Kafol.

Zdravniško predavanje. Pojutrišnjem bosta predavala ob 6. zvečer v šoli za babice (deželna bolnišnica) polkovni zdravnik dr. Demeter Bleiweis - Trsteniški o jetiki in polkovni zdravnik primarij dr. Derganc o trebušni kirurgiji. Predavanje priredi društvo zdravnikov za svoje člane in garuzijske zdravnike.

Uradne ure pri poštnih uradih Ljubljana 4. 5 in 7. Od 1. aprila 1918. naprej se do preklica uvedejo za promet s strankami pri mestnih poštnih uradih Ljubljana 4 (Stari trg), Ljubljana 5 (Vodmat) in Ljubljana 7 (Spodnja Šiška) sledeče uradne ure: Ob delavnikih od 8. ure popoldne do 12. ure popoldne in od 2. do 6. ure popoldne; ob praznikih od 8. do 11. ure popoldne; ob nedeljah od 9. do 11. ure popoldne.

Ob praznikih se omeji blagajniška služba na čas od 9. do 11. ure pred-večer. Ob priliki 60letnice lastnika hotela Lloyda g. Karla Tavesa je bilo v izbrani družbi nabranih od ge. Marije Tavesove v 150 K, ki se razdelje na polovico za spomenik dr. Kreka in za oslepelo slovenske vojake.

Prosimo glavni mestni magistrat da blagovolji ukreniti, da se že skoro zopet otvori mestna kopalnica, ker jo mnogi — osebito delavski sloji — težko pogrešajo, saj je nujno že iz higijenskih ozirov, posebno v sedanjih časih, ko se perilo ne menja tako porokost kot prej je radi tega, ker ni mila in se tudi računa s tem, da vseled slabih pralnih sredstev perilo preveč trpi, in — perila ni! Za boljše kroge je »pri Slonu«, vojaštvo ima tudi svoja kopalnica, edino za delavce, ki so najbolj potrebni, ni vode, razen v »Pasjem grabancu... Pa ta je še pramlja.

V varstvo invalidov. Sinoči se je odigral v neki tukašnji krčmi prizor, ki glasno zahteva varstva invalidov. Sporekli so se vojaški v družbi, vino je močno, in ko so odhajali, je prišlo vsled opitosti do mučnega prizora, da je ležal mlad goriski fant, ki je izgubil nogo na bojišču, na stopnicah in se tam vil. Grozno je videti, ako kdo peha takake reveža, zagrabi in vrže. Seveda je bil opit in ni vedel, kaj dela in govori. Po dolgem trpljenju, praznega želodca spije tak ubožek par kozarcev vina pa je zmešan in priprti se lahko velika nesreča. Invalidi, katere videvamo v mestu, so po naši sodbi še bolniki, ki potrebujejo varstva. Ne jim jemati razvedrila in svobode, ali varstva so potrebni. Prizadeti faktorji gotovo store po tem slučaju kar je umešno, da se prepreči taki razburilji prizori.

Silno mučni prizori so se odigrali pri večerjenju ponočnem pošnem vlakcu, s katerim se je vozilo nekaj udeležnikov iz Posavja z žalskega tabora domov. Na celinskem kolodvoru so se ti udeležniki poslavljali od znancev s klicem »Živela jugoslovanska deklaracija«. To je dalo nekemu pijanemu naredniku povod, da se je z brezobrazno srditostjo zagnal proti vagonu, kjer so se nahajali Slovenci ter pričel naše ljudi psovati na najostudnejši način. Klical jim je nemško: »Mi Vam že pokažemo, veleizdajalci, sramota, da se Avstriji tako obnašate« in kar je se podobnih izrazov iz vsenemškega žargona. Žrtve tega uniformiranega Vsenemca je postal neki orožnik ki se je baš pred tistim vagonom poslovil od znancev z besedami »Živio«. Narednik se je zalezel v orožnika, češ, da simpatizira z veleizdajalci in ker mu ta odgovora ni ostal dolžan, je pričel pijani narednik kričati po vojaški straži. Prišla je res vojaška asistencija. Vojaki na so bili pametni in niso hoteli podpirati alkoholizirane nemčurije, ki pa je razsajal čimdalje bolj, tako da je grozil med njim in publiko resen konflikt. Končno je narednik prisilil vojaško stražo da je orožnika aratirala in odnesla. Nekateri nemški gospodje, ki so bili zbrani na kolodvoru so vneto šušali narednika in zlasti nedostojno sta se obnašala dva železniška uradnika eden v vlakcu, drugi pa v neverjetno, toda resnično — uradnik, ki se je nahajal v službi! Ta uradnik celjskega kolodvora s službeno čepico na glavi je v enomer kričal: »Nieder mit den Windischen, heil deutsches Cillie«, skratka obnašal se je tako, kakor bi bil najet za kak Ambrosiševev nemški shod. Le okolnosti, da se je vlak odpeljal, se ima dotični uradnik južne železnice zahvaliti, da ga ni doletela že na samem »licu mestac zaslužena kazen. Vprašati pa bo treba južno železnico ali opravljajo njeni vsenemški ljudje službo kot uradniki, ali kot vsenemški agitatorji. Njegov vredni drug in tovariš adjunkt Schescherko z Zidanega mesta se je potem med vožnjo obnašal prav rezervirano, pri hrihodu v Zidani most na so se mu zobet napole vsenemške žile in čim je iz vagona vstopil je pričel znova psovati slovensko občinstvo, češ to so sami izdajalci, katerim je treba poštno pristriči peruti in mi Vam bomo že pokazali. Pred očmi svojega načelnika in celega kolodvorskega obojja je ta uradnik zagrešil naravnost nečuvno žaljenje slovenskega občinstva, kateremu biti kot nastavljenec južne železnice na razpolago in uslugi je poklican in plačan. Ko so ga hoteli provocirati Slovenci primerom kaznovati, je Schescherko nazlo izginil. Zdi se nam izključeno, da bi taka dva uradnika kakoršna sta Schescherko in oni v Celju smela še nadalje službovati na slovenskih tleh. Naši poslanci bodo morali poskrbeti, da se zadeva pljanega narednika na celjskem kolodvoru in teh dveh ptičev temeljito pojasni in da se da opsovanim našim ljudem zadoščenje.

Matji videla v kinu, kako je oproščen njen sin iz ruskega vjetništva. Te dni je predstavljal Kino Central v deželnem gledališču poleg čarobne Raimundove pravljice »Zapravilivec« tudi nekaj vojniških slik. Ena slika je kazala od naših čet oproščene vojne vjetnike Avstrije v Ukrajini. Ko je film kasal to skupino veselih mladih mož, je nakrat neka gospa radostno vakiklila: »Jezus, Joško!« in poleg nje sedela njena hčerka je istotako presenečena ponavljala: »Joško, naš Joško prost!« Matji je v filmu spoznala iz ruskega vjetništva oproščenege svojega sina. Drugi dan je v »Kino Central« prihital oče oproščenege mladega junaka prpričat se, ako sta soproga in hčerka prav videle in tudi on je vžihčen pozdravil svojega sina, katerega mu je kazal film v zlati svobodi. V Ukrajini iz ruskega vjetništva oprošteni Ljubljancin, katerega je kazal film, je realec Jožef Mohorčič, sin g. davčnega upravitelja Ignacija Mohorčiča.

Promet z zasebnimi vojnopoštnimi zaviti je pod obstoječimi pogoji za naprej dovoljen tudi na vojnopoštni uradi 414, 435, 544, 545, 546, 548, 552, 553, 554, 558, 559, 565 in 566, ustavljen pa na vojnopoštni uradi 49, 282, 333, 378, 380, 402, 408, 423, 446, 491, 618, 621, 631, 634, 638 in 649.

Promet blagovnih virovcev na armado na bojišču je dovoljen pod obstoječimi pogoji tudi na vojnopoštni uradi 218, 221, 224, 238, 250, 307, 401, 432, 437, 475, 481, 486, 510, 517, 539, 542, 543, 548, 552, 553, 554, 608, 612, ustavljen pa na vojnopoštni uradi 282, 408, 480 in 491.

C. kr. razredna loterija. Pri Ljubljanskem Kreditni banki kupljena srečka št. 108.977 je bila v 4. razredu izžrebana z dobitkom po 10.000 P. Poslovnicna ima za 5. razred še nekaj srečk na razpolago na kar se p. t. reflektante opozarja.

Dr. Rudolf Welbl t. V Metliki je umrl tamkajšnji velezaslužni mestni župan in odličan narodnjak okrožni zdravnik dr. Rudolf Welbl. Bodi mu časten spomin! Učiteljska beda. Učitelji z dežele nam piše: Malo pred deveto uro stal sem pred šolo, ter nadzoroval raspasene učence. Mimo pride 7leten težak. »Kam greste Franček vprašam ga.« »Kupicem krem rezak« mi odgovori. »Koliko boste služili dnevno?« »Osem kron!« Razšla sva se: on je šel v vino, grad rezat, kjer je zaslužil osem kron, jaz pa v šolo, kjer sem zaslužil šest kron. On je dobil za približek nekaj kupic vina jaz pa par sestradanih bolov. On je sam, jaz pa imam ženo ter pol tu

cata otrok itd. Gospodje pri zeleni misli — mera je polna, sedelo bo kipeči. — Ali veste kaj vse ste zahtevali od uboge učiteljske pare? Koliko je storilo učitelstvo pri podpisovanju vojnega posojila, obleke itd. Koliko učiteljev je bilo nastavljenih kot četveni komisarji, koliko pri rekviriranju žita, a plačila, razun nekaj malega predujma niso še dobili, dasi je že preteklo leto. — Kedo pa je v teh težkih časih ljudstvo tolažil, kedo ga bodril naj vztraja, kedo mu dal raznovrstne dobre svete? Duhovniki so tolažili ljudstvo iz lece, učitelji pa, ta je šel, — da si sam vsled groznih razmer z obupom v srce — med ljudstvo ko je to hotelo obupati, ga mirit in obetati mu slatih časov ko mine vojna. Ljudstvo to ve vpoštevati, spoznalo je, da je učitelji mu bil in bo v vsakej stiski na razpolago z vsemi svojimi močmi. In kaj pa imamo učitelji od tega? Plaćani smo slabše kot vsak navaden težak, a vztrajamo še vedno, dolgo pa ne moremo več, bremena so pretežka. Neštokrat sem dejal, da ko bi imel dvajset sinov, učitelji ne bi nobeden, to pa trdim danes še bolj in z mano tudi — odkar je naša beda in naše gorje znano celemu svetu — še marsikdo. Raje hlapec! Torej bedno učitelstvo, tudi Ti še nadalje trdiš: »On kateri preživi ptiče pod nebom in oblaki lili je na polje preživel in oblekel bo tudi Tebe in Tvoje družino. — Iz drugega kraja nam piše učitelj: Smo li res obsojeni na strašni boj za naš življenjski obstanek? Zakaj mora z nami trpeti naša nedolžna deca? Je li tudi ona kaj zakrivila drugega nego, da je Bog preveč blagoslovil naš zakonski stan in se je rodila v preobilnem številu nam obupanim staršim, koji jih ljubimo! Torej ni dovolj, da prelivajo kri za domovino še toliki naši kolegi, ni dovolj, da smo dali tudi naše ljube sinove pod prapor — tirate še nas v grozen obup in takorekoc silite s živimi v zemljo. Torej tudi naša deca naj ve kakšen je bič za ubogo učitelstvo dr. Susteršiča in dr. Lampeja. Pravica kje si? Ako si bila za drugo učitelstvo, bodi še za nas. Ali ne ropotajo že dovolj naše kosti? Nismo že dovolj seštrajani in telesno uničeni, hočejo nas še duševno? Seveda, dokler bodo nad nami vladali gospodje silniči soddokom lojac se nam ni nadejati boljših bodočnosti. Zariti v mehkih foteljih in toplih sobah brez skrbi za vsakdanje potrebe nimajo niti polma kaj te beda. Usmilite se vsaj naše nadarjene dece, nas obupanij staršev, ki se s poslednjimi močmi borimo! Ne dopustite, da leže prokletstvo na one, ki bodo zakrivila naš pogin, ako imate še količkaj srca in sočutja za ubožnega učitelja-trpna in njih marljivo deca! — Vidus.

Iz Trbovelj nam pišejo: Kakor sta že poročali, je umrla v Trbovljah v četrtek, dne 14. marca 1918 blaga gospa Rozalija Plavšak, dobro znana po Slov. Štajerju pod domačim imenom »Korenka«. Ravnica je bila najstarejša Trboveljčanka (78 let), ki je poznala razvoj naših Trbovelj daleč nazaj. Ko se je začelo zavedati trboveljsko prebivalstvo pred dobrimi 30. leti svoje slovenske narodnosti, je bila ona ena prvih, ki je sicer mirno, a z vztrajno in krepko značajnostjo stala v sprednjih slovensko - narodnih vrstah. Z velezaslužno predsednico naše Ciril - Metodove podružnice gospe Ano Dimnik sta se udeleževali premnogih (skoro vseh) glavnih skupščin Ciril - Metodove družbe ter drugih pomembnih narodnih prireditelj, odkoder je gospa Plavšakova prinašala seboj vedno bogatih spominov in utisov, s katerimi je bodrila ob vsaki priliki nas mlajše. Vzgojila je tri narodne sinove, Ludvika, veleposeselnika v Št. Jurju ob Taboru, Roberta, učitelja v Trbovljah in Franca, ki je pa pred letom podlegel bolezni, katero si je nakopal v mrzlih galitskih vodah kot pionir. Plemenita pokojnica je bila tačša umrlega ljubljanskega nadučitelja Leopolda Armica in bivašega deželnega poslanca Ferda Roša. Zanimala se je vedno živo za

politično življenje slovenskega naroda in nič bolj ni želela, kakor kome vojne in svobodo našemu narodu. Žal, tega ni dočakala! Bila je stara in zvesta naročnica »Slov. Naroda«, visoko nadarjena žena, hramenit značaj in spoštovanja vredna osebnost. Vsi Trboveljčani bomo Korenovo mam težko pogrešali, ker marsikomu je v stiski prišlo čisto z dobrim svetom ali z blagim dejanjem na pomoč. Večna ji luč!

Zveza Jugoslovanskih šolomiljarjev akcije sejo osrednjega odhoda na 24. t. m. ob 9. uri zjutraj v Narodni dom v Mariboru. Dnevni red nastane. Presimo tovariše odborike, da se seje za neseljivo udeležijo ker se imajo napraviti važni sklepi za prihodnost. Dobrodošli so tudi tovariši, neodborniki! Popoldan ob treh istega dne je redni občni zbor mariborske podružnice. — Predsednik.

Tatvina. Posesnik Frano Maluc v Orešju pri Biselickem je imel na kolen obsešno perilo. V noči od 9.—10. t. m. so mu do sedaj še neznan dolgoročni odnesli vse, ter mu napravili škodo do 1800 K. Da ne bo čisto brez perila, so mu pustili stare spodnje hlače.

Obsojen graški prekaževalec. Tvrda Karl in Ana Wöner v Gradcu je obsojena na globo 20000 K radi odposiljanja sviniskega mesa.

Ukraden je bil dne 3. marca v Rožni dolini gosp. Iv. Galletu voz »zapravilec«, podoben mesarskemu vozu. Kdor kaj vé o storilcu, se prosti, da sporoči lastniku Ivanu Galletu v Rožni dolini: dobi 300 kron nagrade.

Modni salon za damske klobuke je otvorila ga Mimi Sark v hotelu »Pri Maliču« v II. nadstropju. Glej inserat!

Aprovizacija.

+ Suhe prašičje glave na zelene izkaznice A. Stranke z zelenimi izkaznicami, zaznamovanimi s črko A, prejmejo suhe prašičje glave v sredo, dne 20. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa od pol 2. do pol 3. Vsaka oseba dobi pol kilograma; kilogram stane 2 kroni.

+ Brez rodbinskih izkaznic ni mesa. Stranke dobe meso le na rodbinske izkaznice, ki jih morajo imeti s seboj. Treba je, da mesarji povsod, torej tudi na trgu in na stojnicah strižijo krušne izkaznice. Kdor se ne bo po tem ukazu ravnal, bo strogo kaznovan.

+ Doječe in noseče matere, ki imajo zelene izkaznice črke A ali B ali kako drugo izkaznico ubožne akcije, dobe premog zastoni. Nakazila za ta premog se dobe v mestnem knjigovodstvu v sredo, četrtek ali petek od 10. do 12. dopoldne. Prinešiti pa morajo s seboj: 1.) izkaznico ubožne akcije in 2.) izkaznico za doječe in noseče matere. Premog se dobi tistega dne, ki bo označen na izkazilu za premog.

+ Pšenični zroč za otroke do 3. leta se bodo oddajali v vojni prodajalni Gosposka ulica, po sledečem redu: Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: št. 1. do 300 dne 20. marca, št. 300 do 600 dne 21. marca, št. 600 do 900 dne 22. marca, št. 900 do 1200 dne 23. marca, št. 1200 do 1500 dne 26. marca, št. 1500 do 1800 dne 27. marca, št. 1800 do konca 28. marca. Za vsakega otroka se dobi 1 kg pšeničnega zdroba; kilogram stane 1 krono.

+ Premog na zelene izkaznice črke A in B ubožne akcije se bodo oddajali iz mestnega skladišča pri Narodnem domu. Nakazila za premog se oddajajo na mestnem magistratu, srednja hiša, pri-

tičje, in sicer: Za stranke z zelenimi izkaznicami črke A dne 20. marca od 8. do pol 1. ure popoldne in za stranke z zelenimi izkaznicami črke B po sledečem redu: št. 1 do 250 dne 21. marca, št. 250 do 500 dne 22. marca, št. 500 do 750 dne 23. marca, št. 750 do 1000 dne 26. marca, št. 1000 do 1250 dne 27. marca, št. 1250 do 1500 dne 28. marca, št. 1500 do 1750 do 29. marca, št. 1750 do 2000 dne 30. marca, št. 2000 do 2250 dne 2. aprila, št. 2250 do 2500 dne 3. aprila, št. 2500 do konca dne 4. aprila, vsakokrat od 10. do pol 1. ure. Vsaka stranka dobi 100 kg premoga, ki stane za zelene izkaznice črke A 2 kroni in za izkaznice črke B 3 krono. Vsaka stranka mora prinesiti s seboj zeleno izkaznico črke A ali B in pa rumeno izkaznico za premog.

+ Čevli z lesenimi podplati za posle se oddajajo na Poljanski cesti št. 13/1. v sredo in četrtek popoldne od 2. do 4. ure.

+ Žitna importna družba. Zadnje dni se je ustanovila »Gig« — žitna importna družba, ki je najela 11 komisij-skih firm, katere naj delujejo neposredno v Rusiji. Ustanoviti se namerava še sindikat žitnih trgovcev.

+ Ne pričakujemo preveč od Ukrajine. Kakor znano, se je ukrajinska delegacija obvezala, da bo dala do 5. aprila centralnim državam 30.000 vagonov žita, 2000 vagonov zmrzlega mesa in 1000 vagonov sadja. Ukrajinci dobijo za to kmetijske stroje in orožje, kemično blago in železo. Ukrajina bo dala vsega skupaj 33.000 vagonov, to bi bilo 3.300.000 meterskih stotov. To se sliši prav lepo. Ali ako postavimo proti temu številu številu prebivalstva Avstrije in Nemčije, odpade pri enkratni razdelitvi teh 33000 vagonov na osebo 25/4 kilograma. To je pa presneto malo in vsi lepi ukrajinski upi padejo v vodo.

Razne stvari.

* Drage krave. V Sv. Ivanu Zabnem na Hrvatskem so prodali dne dve kravi simentalce pasme za 24.000 kron.

* Kongres invalidov v Rimu. »Secolo« poroča, da se je vršil v Rimu kongres invalidov, ki se je pečal z materialno preskrbo, katero zahteva v polni meri.

* Ortopedist Hessing umrl. V Göggen-genu pri Ausburgu je umrl vsled srčne kapi v 80. letu slavnj izumitelj ortopedičnega postopanja, dvorni svetnik Hessing. Bil je sin revnih lončarjev.

* Prvi letalski alarm v Rimu. V ponedeljek je bilo rimsko prebivalstvo prvič, od čar je vojna, alarmirano radi letalske nevarnosti. Pogasili so luči in prebivalstvo je šlo v kleti. Čez pol ure so naznanili zvonovi, da je nevarnost minila. Vzrok alarma je bil pojav zračne ladje blizu Rima, ki je bombardirala Neapelj.

* Eksplozijska katastrofa pri Parizu. Ozromno municijsko skladišče na ozemlju Courneuve in Bourgesa je zletelo v zrak. V skladišču je bilo milijon granat. Eksplozija je porušila obilo poslopj na razdaljo 500 m in razila okoli 1500 oseb, mnoge je ubilo. Otroke, ki so šli preko Avenue Truhain v šolo, je dvignila v zrak in vrela a silo obila. Tudi v Parizu je materialna škoda velika. Tisti poročajo, da je ameriška pomoč ob katastrofi izborna.

Pristojate k „Slovenski Matici“.

Clanarin 8 K, ustanovna 200 K

Prosveta.

— »Kurenta«. V kratkem bo prišel izhajati v Ljubljani humorističen list »Kurenta«, izhajal po tedensko. Sodelovali bodo najboljši slovenski umetniki - karikaturisti in naši najboljši humoristični pisatelji. Rokopise sprejema uredništvo »Kurenta« v Ljubljani, Križevniška ulica 9, II. nadstropje.

— Slovenski v hrvaški publicistiki. V »Nastavnom Vestniku« (svez. 5), glasilo »Društva hrvatskih srednješolskih profesorjev« (tudi dalmatinskih), pred vojno tudi glasilo slovenskih profesorjev, je napisal dr. Pavel Stermšek (Maribor) razpravo: »H kartografiji v naši srednji šoli«. Konstatira, da se kartografija pri nas povsem zanemarija, da niti profesorji strokovnjaki ne poznajo »Navodila h kartografskim osnovam«, ki ga je pred 10 leti v Celju izdal prof. Jos. Kožuh. Pravilo, da se v vsem desetletju ni prodal na leto niti en primerek na leto. — V popularnem časopisu »Priroda«, ki jo s tolikim uspehom izdaje »Hrv. prirodoslovno društvo«, je pred nekaj časom priobčila tržaška pisateljica M. Škrinjarjeva na pol belestristično črtilo »Moja koža«, a v najnovejši številki (3) Albin Seliškar iz Vrhnike životosip pokojnega Fr. Eriavca s sliko.

— Annie Vivanti: Kirke. Iz Zagreba nam pišejo: Upravo je izšla iz štampe nova knjiga »Juga«, delo jedne od prvih talijanskih pesnikinja Annie Vivanti: Kirke. (Roman Marije Tarnovske.) U ovom je romanu Annie Vivanti, pesnička miljenica glasovitog Carduccia, opisala, kako su prilike, od jednostavne i čedne, a u patriarhalnom ruskom domu odgojene djevojke, stvorile modernu zločinku, Kirku t. j. onu, koja pretvara ljude u zločince, koja fascinira, zaluđuje i upropaštava. Jedna duboka i pjesnička psihološka analiza zločina! Djelo je prožeto dubokim mislima i osjećajima autorice, a pisano je vanrednim umetničkim stilom. — Knjizi je dodan kratki literarni portret Vivantice, a naslovni list knjižice izradio je Lj. Babić ml. Ciljena je knjižica meko vezana K 4, a ukoričenoj K 550. Roman se dobiva u svim boljim knjižarama, a i direktno kod nakladnog zavoda »Juga«, Zagreb, Ilica broj 7. I. kat. Hvevo. U potonem slučaju mora se pridodati pripadajući iznos za poštarinu.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za »dr. Krekov spomenik«: Notar Alojzij Pegan iz Radovljice 20 K, mesto venca na grob prijatelja Iv. Pribila, Mih. Randl, c. in kr. polkovnik v p. iz Celja 10 K in Jožef Vadna iz Postojne 21 K, nabral na bojišču med Slovenci in Čehi. Skupaj 51 K.

Za »Ciril - Metodovo društvo«: J. Est, nadporočnik iz Lebringa 14 K, »Slepi Janez v Šmarjeti pri Lebringu je ob priliki imenovanja g. prof. Klešnika za stolnika s levim očesom pomožnik«. Anton Sikošek iz Mokronoga 1 krono, prejel od nekega ljubljanskega odvetnika, Katina Guštinova iz Metlike 5 K, nabrala malika: Marta in Darko Guštin in ga dr. Repičeva 100 K, povodom poroke svoje hčerke Jele s dr. Watzkejem. Skupaj 121 K.

Za »oslople slovenske vojske v Odilshausu« v Gradcu: Josipina Hercsik pl. Herdingen iz Divade 10 K in Anton Kuhar, učitelj iz Trboveli 80 kron, daruje učiteljske osebe dečke in dečliške šole v Trbovljah II. v počastilo nje spomina umrle, blage matere tovariša Roberta Plavšaka. Skupaj 40 K.

»Odboru za skrbstvo mater in dečkov«: Mihael Randl, c. in kr. polkovnik iz Celja 5 K.

Za »oslople slovenske vojske«: A. Šarabon iz Ljubljane 30 K, mesto venca na krsto g. J. Pribila, P. Kuzkeli iz Pulja 9 K 50 v in mestno županišvo iz Postojne 10 K iz neke poravnave pred posredovalnim uradom. Skupaj 49 K 50 v.

Srčna hvala!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Na zasebnem učnem zavodu Legat v Mariboru ob Dravi se začne dne 3. aprila 1918 novi tečaj za stenografijo, strojopisje, računstvo v zvezi s knjigovodstvom in lepopisjem, za slovenski in nemški jezik. Prospekti zastoni, Maribor, Viktringhofgasse 17, I. nadstropje.

Opozorilo.

Tvrda Josip Reich, parna barvarna in kemična čistilnica, prosti v ljudno svoje čistite odjemalce, da naj čimprej pošljejo po predmete, ki so jih izročili za barvanje ali čiščenje do konca januarja 1918. Kakor je razvidno iz prejemnih listov, jamči, namreč tvrda samo 3 mesece za te predmete.

Cenjene odjemalce prosimo torej, da ne pride pozneje do neljubih slučajev, ki bi mogli nastati vsled nadaljnje puščanja teh predmetov pri tvrdki, — da čimprej vzamejo stvari domov.

Obenem si usloja podpisana tvrda opozoriti cenjeno občinstvo na to, da se ji je posrečilo z velikimi težavami dobiti barvila za barvanje oblek iz svile, volne, bombaževine in platna in sicer za razporejanje in nerazporejane obleke tako, da more tekom 2—3 tednov po kar najnižjih cenah barvati po želji črno, modro, rujav, zeleno itd.

Podpisana tvrda se priporoča cenjenemu občinstvu kar najbolje in upa, da se bo občinstvo čimbolj posluževalo njene parne barvarne.

Josip Reich, Ljubljana, parna barvarna in kemična čistilnica, Tovarna: Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ulica št. 2.

Ishrene čestitke

vriemu korenjaku - naprednjaku
Joškotu Jureci, zasebniku na
Urhniki, k današnji 70 letnici.
Dog ga živi!

Josipina Walbl, rojena Vernik, s svojimi otroci Rudolom, Martino in Jožetom javlja potrtega srca, da je nje blagi soprog in skrbni oče, gospod

MUDr. RUDOLF WEIBL

okrožni in železniški zdravnik v Metliki

po dolgem bolehanju dne 18. marca 1918, ob eni uri ponoči, nenadoma preminul, šele 47 let star.

Truplo predragega pokojnika se prepelje v torek, dne 19. marca 1918, ob štirih popoldne, na pokopališče k Trem faram. Zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

V Metliki, dne 18. marca 1918.

Županstvo mestne občine Metlika javlja tužno vest, da je od vsega ljudstva ljubljani in spoštovani gospod

Dr. Rudolf Weibl,
mestni župan in okrožni zdravnik

po blagotvornega in požrtvovalnega dela polnem življenju danes mirno zasnuv v nevzdržni počitek.

Bodi nepozabnemu dobrotniku naroda večen spomin!

Metlika, dne 18. marca 1918.

Išče pridno nabavljeno kotlokom.
deklet
 Ponudbe prosim na:
 Franc Šolar, Ljubljana
 Cesta 10. 16.

Perica
 vajena boljšega
 tkanja, se sprejme
 tako v gro-
 šini „Križ“ pri
 Kamniku.

Išče se prodajalka
 katera je že v papirni trgovini ali
 knjigarni službovala. Nastop službe po
 odgovoru. Cenj ponudbe naj se pošlje
 na upravo „Slov. Naroda“ pod
 „112.194/1045“ — 1048

Sprejme se
mizararski delovodja,
 vsestransko izurjen, več del v to-
 varnah posebno tudi strojne montaže.
 Natančje e ponudbe na upravo „Slov.
 Naroda“ valični mlin, Kranj. 1212

KUHARICO
 na deželo, k večji družini se išče.
 Plača mesečno 40 kron. Ponudbe pod
 Julijani Valenčič, Trnovo na
 Kranjskem. 1095

Ukraden
 je bil 3. t. m. v
 Rožni dolini g. Iv.
 Galleto voz
 „zapravljenec“
 podoben mesarskemu vozu. Kdor kaj
 ve o storilcu, se prosi, da sporoči last-
 nikom Ivani Galletti v Rožni dolini,
 ter dobi 300 K nagrade.

Meblovano stanovanje
 obstoječe iz dveh sob in kuhinje ali
 uporabe kuhinje, v Ljubljani ali bliž-
 ni okolici, išče železnikovega urad-
 nika obitelji s 15. aprilom ali 1.
 majem. Ponudbe na upravo „Slov.
 Naroda“ pod „Naroda 1239/1249“

Korespondent
 zmožen slovenščine, srbo-hrvaščine,
 češčine, nemščine, ruščine in italijan-
 ščine ter strojepisja, vojaščine trajno
 prost, išče mesto. Ponudbe z na-
 vedbo plače na naslov „Korespon-
 dent/1251“ na upr. „Slov. Naroda“.

KONCIPIJENT
 izvržen, želi vstopiti v odveto-
 ško, ali pod ugodnimi pogoji v
 notarsko pisarno. Tudi proviza-
 rična opravila prevzemam takoj.
 Cenjene ponudbe z navedbo plače in
 termina za ustnen dogovor na upr.
 „Slovenskega Naroda“ „4000/1242“.

Prodaj iznajdb
 s katero se zasluži velikansko premo-
 ženje poštini potom. Iznajdba prodaj
 lahko tujcem, a na razpolago je do-
 mačinu. Treba pa je precej kapitala.
 Da je stvar resna, posebno v tem vo-
 jnem času, garantiram z globo 5000 K.
 Resne ponudbe na uravništvu „Slov.
 Naroda“ pod „Iznajdba 1253“.

Dr. Derč
 zopet ordinira
 od 2—3 popoldne,
 Bethovnova ulica 15, Ljubljana.

- SOBA -
 Lepo meblirana soba, skupno z dobro
 domačo hrano v bližini vojašnice v Šiški
 se išče za enoletnega prostovoljca iz
 odlične obitelji. Plača se dobro. —
 Samo ponudbe iz boljših krogov
 izvolijo naj se poslati v Abbazia
 „Strandhotel“, soba št. 34.

Najboljši blagodišči
 nadomestek za tobak je
„TOBAKIN“
 100 kosov K 45 — pri odvzetju 500 kos.
 K 45 — pri odvzetju 1000 kosov K 45 —
 za 100 kosov franco razpoložljiva
 Josip Štall, glavna zaloga
 in prodaja tobakov, nado-
 mestek. Praga II., Myslik
 ulica 208-5 n. 1160
 Spretni zastopniki se sprejmejo. Koresponden-
 ca se želi v nemškem jeziku.

Velika glavnikov
 V—1181 en gros:
 Isosni, galiciti, celuloz, re-
 zeni, izaloni, kati glavnikov
 za čiščenje in zopet prah.
Rudolf Bodenmüller,
 Ljubljana, Stari trg št. 8.

Proda se dobro ohranjeno
: žensko kolo :
 (suzarno) ima na prodaj
FRANC LANGER, Radoče pri
 Naslov pove uprava „Slov. Naroda“
 Zidanem mestu. 1254

Prvovrstna restavracija v Ljubljani
se odda v najem.
 Oferte na upr. „Sloven. Naroda“ pod „restavracija 1154“.

Srbečico, hraste, lišaje
 odstrani prav naglo dr. Flesch-izvir. pos. av. varovano „SIABA-
 FORM“ rujava mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni
 lonček K 230 veliki K 4—, porcija za rodbino K 11—.
 „Tvrđka in naslov oziroma depot“
 Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.
 Pozor na varstveno znamko „SIABAFORM“

Pivo!!!
 Gostilničarji, katerim pomankuje
 pivo, naj se blagovolijo vprašati
 na upravništvu „Slovenskega Na-
 roda“ pod „PIVO 1249“,
 ker ga lahko zadosti in točno dobijo in poleg tega še
 jako dobro.

SOLALI
 najboljši cigaretni papirji
 trgovina z cigaretnim papirjem družba z omejeno zavemo Sanyusch-Sabizija.

OBCNI ZBOR.
 Društvo „Narodni Dom“ v Ljubljani
 sklicuje
OBCNI ZBOR
 na dan 23. marca 1918 popoldne ob 5. uri v
 mestni posvetovalnici na magistratu v Ljubljani.
Dnevni red:
 1. Volitev upravnega odbora;
 2. Odnosni predlogi radi prodaje „Narodnega Doma“.
 Če bi bil ta zbor nesklepčen, se ima čez 16 dni vnovič skli-
 cati, ta je sklepčen brez ozira na navzočnost članov.
 V Ljubljani, 16. marca 1918.
 Ivan Lauter,
 t. č. predsednik odbora.

Vučkovičeva !POZOR! Vučkovičeva
„Kuba kava“ nadomestilo
„MILKA“
„MILKA-SOPULIN“ snežno beli lug
„MILKA“ Kristal vanilin-sladkor
„MILKA“ prašek za peko.
 Dišave, poper, paprika, oljnat čisti gar., pigment, kofeini,
 jantri, kofeini, kofeini, kofeini, kofeini, kofeini, kofeini, kofeini,
 toaletno milo, kofeini in van druga kolonialna roba dobi se
 odino po najnižjih dnevnih cenah pri solidni in znani turki
GIORGJE VUCKOVIČ
 Prva zagrebška importna in eksportna agentura
 komisijonarna trgovina in tovarna „MILKA“ proizvo-
 dov s skladiščem na debele
ZAGREB, Nikoličeva 9.
 Zahtevajte cenike! 1161 Dokler je zaloga!

Štev. 7601, **Razglas.** 1255

S prvim tečajem šolskega leta 1917/18 je oddati
**obedve mesti po 514 K Josipine Hotsche-
 warjeve ustanove za učence obrtnih šol.**

Pravico do te ustanove imajo izključno le učenci c. kr.
 državne obrtne šole v Ljubljani, in sicer po naslednjem redu:
 a) taki, ki so z dobrim uspehom dovršili meščansko šolo v Krškem
 in so otroci meščanov krškega mesta;
 b) če takih ni, oni, ki so rojeni v šolskem, t. j. političnem okraju
 krškem, in ki so z dobrim uspehom dovršili meščansko šolo
 v Krškem;
 c) če ni upravičencev po točkah a) in b), taki, ki so z dobrim
 uspehom dovršili kako spodnjo realko.
 Pravica podeljevanja pristoji ravnateljstvu kranjske hranilnice
 v Ljubljani.
 Pravilno sestavljene, z rojstnim in s krstnim listom, z domov-
 nico, nadalje potrdilom o cepljenih kozah kakor tudi z izkazom o
 premoženju in dohodkih ter z izpričevali o doseganju šolskem
 obisku, oziroma uspehu, in končno, kar velja samo za prošilce pod
 črko a), z dokazom o meščanstvu njihovih starišev v mestu Krško,
 opremljene prošnje je
najkasneje do 20. aprila 1918
vložiti pri ravnateljstvu c. kr. državne obrtne šole v
Ljubljani.
 Pristavlja se, da so samo prošnje z dokazom uboštva kolika
 proste.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.
 V Ljubljani, dne 15. marca 1918.

Knjigovodja
 išče dela
 za večerure.
 Pismene po-
 nudbe pod „Knjigovodja/1248“ na
 upravništvu „Slov. Naroda“ 1246

graje ali močne mreže
 nadeže strojno in zidne opake.
 Ponudbe na poštni predal Ljubljana
 št. 127. 113

Vojni invalid
 superarbitriran z
 10000 nesposoben
 za delo, doma iz
 Goriske, ker je meni in družini vse
 uničeno, se obračam s prošnjo do
 usmiljenih gospodov in gospe za ob-
 nošeno obleko in obutev. Prosim spo-
 ročiti naslov uravi „Slov. Naroda“,
 da se osebo zglašim 1247

Svetlarsko gospod. društvo „Narodni dom“ Sv. Jvan pri Trstu
išče izurjenega gostilničarja,
 čigar žena mora biti dobra kuharica. V restavraciji, h kateri spada prostori
 vit in dvorana, se prirejajo narodne veselice in zabave, kjer se mora mno-
 gokrat streči več sto gostom. — Kavcija in pogojni dogovor. — Ponudbe
 z natančnim naslovom naj se pošilja na Svetlarsko gospodarsko
 društvo „Narodni dom“ Sv. Jvan pri Trstu. 1205

Restavracija „pri Maliču“
 Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7
 pod Jadransko banko.
Točijo se priznana DOBRA VINA.
 Za zborovanja, seje, shode na razpolago velika
 separata soba. Za mnogobrojen obisk se slavn. občin-
 stvo priporoča veseložitvam
 1104 **STANKO JESENKO.**

Mimi Sark, Ljubljana
 Hotel „pri Maliču“, soba 25., 26.
 II. nadstropje.
Vedno zadnje novosti
dunajskih modelov.
 Popravila se okusno in točno izvršujejo.
 Žalni klobuki vedno v zalogi.

**Prva slov. razpošiljalnica svetovno-
 znanih srebrnojeklenih**
KOS z znamko dvojni
orel z mečem
 katere so iz najboljšega najvlačnejšega jekla, lahke, na las
 tanko izdelane, najlepše izpeljane in za vsak kraj rabljive,
 se toplo priporoča. — Za vsak komad se garantira.
 — Pri naročilu 10 komadov, se doda en komad zastoj. —
 Kmetovalci, ogibajte se manjvrednega židovskega blaga!
Zahtevajte cenik!
Edina zaloga: Ad. Geissa nasl.
VIKTOR PILIH, ŽALEC
 v Savinjski dolini. 1234

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
 v Ljubljani.

VABILO
rednemu občnemu zboru
 Delniške družbe združenih pivovaren
 Žalec in Laški trg v Ljubljani
 ki se vrši
 dne 7. aprila 1918 ob 10 uri popoldne v Celju
 v sejni dvorani posojilnice
s sledečim sporedom:

1. Poročilo o bilanci za preteklo poslovno leto in odo-
 brenje iste.
 2. Poročila nadzorstva.
 3. Volitve upravnega sveta.
 4. Volitve nadzorstva.
 5. Sprememba pravil.
 6. Slučajnosti.

Laški trg, dne 15./3. 1918. **Upravni svet.**

§ 17. pravil: Vsaka delnica ima pri občnem zboru svoj glas.
 § 18. Delnice, za katere se hoče izvrševati pravo glasovanja, se morajo
 založiti najkasneje šest dni pred občnim zborom na mestih v po-
 slova označenih in sicer proti legitimaciji, ki se glasi na položni-
 kovo ime in iz katere mora biti razvidno tudi število delničarjev
 pristojnih glasov. Založene delnice morajo biti opremljene s še
 nezapadlimi kuponi.
 § 19. pravil: Vstop k občnemu zboru je dovoljen le proti pokazu legiti-
 macije.
 Kot založna mesta delnic so določena: Pivovarna v Laškem,
 Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Posojilnica v Celju,
 Savinjska posojilnica v Žalcu.

Mizararski pomočniki
 sprejmejo v tovarno za pohištvo in
 stavbinstvo št. Vid nad Ljubljano.
 Vpraša se Dunajska cesta 28, J. Černe.

Stanovanje
 z eno, dvema ali
 tremi sobami se
 išče za takoj.
 Cenj ponudbe pod
 „stanovanje/1250“
 na upravništvu „Slov. Naroda“ 1250

Kandite,
 karamelo,
 furé, roks,
 drops, čo-
 koladne
 bonbone,
 sukanec in druge drobnarije na
 na drobno in debelo dobavlja 1216
BLANDA SAVNIK,
 Ljubljana, Kolodvorska ulica 35.

Svetlarsko gospod. društvo „Narodni dom“ Sv. Jvan pri Trstu
išče izurjenega gostilničarja,
 čigar žena mora biti dobra kuharica. V restavraciji, h kateri spada prostori
 vit in dvorana, se prirejajo narodne veselice in zabave, kjer se mora mno-
 gokrat streči več sto gostom. — Kavcija in pogojni dogovor. — Ponudbe
 z natančnim naslovom naj se pošilja na Svetlarsko gospodarsko
 društvo „Narodni dom“ Sv. Jvan pri Trstu. 1205

Restavracija „pri Maliču“
 Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7
 pod Jadransko banko.
Točijo se priznana DOBRA VINA.
 Za zborovanja, seje, shode na razpolago velika
 separata soba. Za mnogobrojen obisk se slavn. občin-
 stvo priporoča veseložitvam
 1104 **STANKO JESENKO.**

Mimi Sark, Ljubljana
 Hotel „pri Maliču“, soba 25., 26.
 II. nadstropje.
Vedno zadnje novosti
dunajskih modelov.
 Popravila se okusno in točno izvršujejo.
 Žalni klobuki vedno v zalogi.

**Prva slov. razpošiljalnica svetovno-
 znanih srebrnojeklenih**
KOS z znamko dvojni
orel z mečem
 katere so iz najboljšega najvlačnejšega jekla, lahke, na las
 tanko izdelane, najlepše izpeljane in za vsak kraj rabljive,
 se toplo priporoča. — Za vsak komad se garantira.
 — Pri naročilu 10 komadov, se doda en komad zastoj. —
 Kmetovalci, ogibajte se manjvrednega židovskega blaga!
Zahtevajte cenik!
Edina zaloga: Ad. Geissa nasl.
VIKTOR PILIH, ŽALEC
 v Savinjski dolini. 1234

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
 v Ljubljani.

VABILO
rednemu občnemu zboru
 Delniške družbe združenih pivovaren
 Žalec in Laški trg v Ljubljani
 ki se vrši
 dne 7. aprila 1918 ob 10 uri popoldne v Celju
 v sejni dvorani posojilnice
s sledečim sporedom:

1. Poročilo o bilanci za preteklo poslovno leto in odo-
 brenje iste.
 2. Poročila nadzorstva.
 3. Volitve upravnega sveta.
 4. Volitve nadzorstva.
 5. Sprememba pravil.
 6. Slučajnosti.

Laški trg, dne 15./3. 1918. **Upravni svet.**

§ 17. pravil: Vsaka delnica ima pri občnem zboru svoj glas.
 § 18. Delnice, za katere se hoče izvrševati pravo glasovanja, se morajo
 založiti najkasneje šest dni pred občnim zborom na mestih v po-
 slova označenih in sicer proti legitimaciji, ki se glasi na položni-
 kovo ime in iz katere mora biti razvidno tudi število delničarjev
 pristojnih glasov. Založene delnice morajo biti opremljene s še
 nezapadlimi kuponi.
 § 19. pravil: Vstop k občnemu zboru je dovoljen le proti pokazu legiti-
 macije.
 Kot založna mesta delnic so določena: Pivovarna v Laškem,
 Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Posojilnica v Celju,
 Savinjska posojilnica v Žalcu.

Proda se večja množina domačega
hrušovega žganja.
 Kje pove iz prijaznosti uprava tega
 lista, ako znamka za odgovor. 1219

Išče se stanovanje
 z eno sobo in kuhinjo za takoj ali ma-
 nev termin. Najraje blizu drž. kolodvora.
 Naslov pove uprav. „Slov. Nar.“ 1228

VAJENCE
 za tapetniško obrt sprejme 960
J. ČERNE, Dunajska cesta 28.

Tesarje in mizarje
 proti dobremu plačilu (za hrano in sta-
 novanje skrbijo eno) sprejme ANTON
 STEINER, Ljubljana, Jeranovca
 ulica št. 11. 175

Išče se
: meblavana soba :
 z kuhinjo, ali z vporabo kuhinje. Pu-
 nudbe naj se staviijo pod „F. O. 1242“
 na upravništvu „Slov. Naroda“ 1242

DELAVCE in
DELAVKE
 sprejme takoj strojna tovarna
 Samsa & Ko. v Ljubljani, Metel-
 kova ulica 4. — Prijavit se je
 vsak popoldne ob 4.—5. uri.

Kupi se
polpokrit voz in lahka
konjska oprava (Brustgeschirr)
 oboje novo ali v popolnoma dobrem
 stanju. Ponudbe na Vinko Majdič,
 valični mlin, Kranj. 1211

Kislo vodo
 „SILVA VRELEC“
VINO in žganje
 razpošilja A. OSET, pošta
 Guštanj, Koroško.

PRODAJA
 se po zmernih cenah v večji množini
 ogilje, vermut vino, Bolgar-
 ski mandoljni, mlo „DOB“
 in dobro mlo za pranje v več-
 jih kosih pri trdkih
A. Knulan, Ljubljana,
 Karlovska cesta št. 15.

Išče se
učiteljica
 kot vzgojiteljica otrok. Zahteva se
 znanje slovenščine, nemščine in godbe
 Plača po dogovoru s prostim stano-
 vanjem in hrano. — Nastop takoj —
 Vpraša se pri g. Josipu Bergmannu
 na Poljanski c. št. 87 v Ljubljani.

Rabljene
STEKLENICE
 mineralne vode, vina, konjaka in Sam-
 panja od 2/1 do 19/10 litra kupuje na
 vagone od 10.000 kosov naprej
A. KOHN, Praga, Karlín.
 Rokycan. ulica 13. 1208
 Nakupovalci se sprejmejo.

Izpuščaie
 hraste, srbečice, grlate in druge
 kožne bolezni odpravi hitro in si-
 gurno Paratol, domače mazilo. Ne
 umaže, je brez vonja, zato uporabno
 tudi čez dan. Veliki lonček K 3.50,
 dvojnati K 6.—. Dalje Paratol tresni
 prašek za varstvo občutljive kože,
 škaflička K 2.50. Oboje se dobi proti
 vposlati zneska v lekarnarja M.
 Klein Paratol tvornici v Budim-
 pešti, VII-24. Rózsza utca 21.

K ONJAK
 destilirani iz vina lastnega pri-
 delka. Pri oslabelosti od starosti in
 že odčnih težkočah je iz vina destili-
 ran star konjak že stoletja znano pre-
 izkušeno krepičilo. 10 let staroga 4
 politterske steklenice pošljem franco
 po pošti za 80 kron, triletnega, čudo-
 vitno učinkujotega bolečine tolažeče
 drgavalno sredstvo zoper tiganje v
 udih 4 politterske steklenice 60 kron.
 Beli rizling K 4.80 in rdeči burgundec
 po K 5.20 liter od 56 litrov raprej.
Benedikt Hertl, veleposost.
 graščina Golče pri Konjicah, Stajersko.

Kdor si želi nabaviti po
zmerni ceni in dober
kavni nadomestek,
lug, dišave, čaj,
 ter ostalo specerijsko in ko-
 lonijalno blago, naj zahteva
 cenik od najzgodnejše ter
 slovenske trdkre 1140
F. ŠISENIK,
ADRIA-IZDELKI, ZAGREB.